Republika e Kosovës
Republika Kosova – Republic of Kosovo

Komuna e Lipjanit
Opština Lipljan– Municipality of Lipjan

PLANI LOKAL I VEPRIMIT PËR BARAZINË GJINORE 2024 – 2026

Mars 2024

Plani Lokal i Veprimit për Barazinë Gjinore (PLVBGJ) 2024 - 2026 u përgatit nga Komuna Lipjan me mbështetjen e UN Women Kosovë në kuadër të zbatimit të projektit "Gender Equality Facility" (GEF) me fonde të Bashkimit Evropian.

Grupi Punues
1. Diamant Bytyqi, Kryesues
2. Hasan Luma, Anëtar
3. Valdete Muji, Anëtare
4. Xhevahire Zeqiri, Anëtare
5. Linda Shahini, Anëtare
6. Jalldyze Gashi Kallaba, Anëtare
7. Albert Mustafa, Anëtar
8. Teuta Berisha, Anëtare
9. Pranvera Krasniqi, Anëtare
10. Makfirete Shamolli, Anëtare
11. Laureta Ahmeti, Anëtare

Ekspertiza teknike nga UN Women / GEF:
Artan Binaku, Koordinator Projekti
Monika Kocaqi, Konsulente ndërkombëtare

© Komuna Lipjan, 2024. Të gjitha të drejtat e rezervuara.

Fjala përshëndetëse e Kryetarit të Komunës

Barazia ndërmjet grave dhe burrave, të rejave e të rinjve, vajzave e djemve, përbën një të drejtë themelore dhe një vlerë thelbësore për çdo demokraci. Për t'u arritur kjo e drejtë duhet që ajo jo vetëm të njihet me ligj, por edhe të zbatohet me efektivitet në të gjitha sferat e jetës: politike, ekonomike, shoqërore e kulturore. Në nivelin lokal, bazuar në masat dhe veprimet e ndërmarra nga niveli qendror, përgjegjësinë për njohjen, gëzimin dhe respektimin e kësaj të drejte e ka së pari institucioni që unë përfaqësoj, por edhe institucionet e tjera lokale, partnere e bashkëpunëtore, institucionet e pavarura, organizatat e shoqërisë civile e ato ndërkombëtare.

Për çështjen e barazisë gjinore dhe mundësive të barabarta për të gjitha / gjithë në shoqëri është folur e flitet shumë, megjithatë, pavarësisht hapave të ndërmarrë e përparimit të bërë, jemi ende larg barazisë gjinore në jetën e përditshme. Gratë dhe burrat, të rejat dhe të rinjtë, vajzat dhe djemtë nuk gëzojnë të njëjtat të drejta në praktikë. Këto pabarazi janë rezultat i disa nocioneve shoqërore të ndërtuara mbi bazën e stereotipeve të shumta të pranishme në familje, arsim, kulturë, komunikim, botën e punës, në organizimin e shoqërisë, etj.

Të mësuar me modele të burrave që drejtojnë në familje e shoqëri, jo në pak raste "na duket e tepërt" t'u lirojmë grave hapësirën që u takon, e shpesh mjaftohemi me faktin që një pjesë e tyre janë mësuese, edukatore, infermiere, e specialiste, pra në profesione që "u kanë hije grave të mira e të përkushtuara"! Ndryshimi i kësaj mendësie është sfidë, kërkon durim, këmbëngulje por edhe burime e modele të mira. Dhe besoj se ne në Lipjan e kemi krijuar tashmë një model të tillë pozitiv, me gra shumë të zonja e drejtuese të palodhura e të suksesshme.

Masat dhe veprimet e parashikuara në Planin Lokal të Veprimit për Barazinë Gjinore 2024 – 2026 bazohen pikërisht në këto modele të mira dhe synojnë të përdorin "lentet gjinore" për të diversifikuar nevojat e grupeve të ndryshme apo edhe brenda të njëjtave grupe në shoqëri, për të mos lënë askënd të mbetet pas!

Në kuadër të këtij plani, është bërë vlerësimi i gjendjes ekzistuese të barazisë gjinore, janë identifikuar problemet, janë përcaktuar prioritet kryesore, si dhe janë detajuar masat dhe veprimet që do të zbatohen për vitet në vijim, për përparimin e mëtejshëm drejt barazisë gjinore.

Koordinimi i veprimeve tona në nivel lokal me prioritetet kombëtare e ndërkombëtare, sidomos ato në linjë me direktivat përkatëse të Bashkimit Evropian, janë domosdoshmëri. Ky plan, është rezultat i konsultimeve të gjera dhe gjithëpërfshirëse me institucionet publike dhe jo publike në nivel lokal dhe ne besojmë që reflekton mendimet dhe zërat e të gjithave / gjithëve.

Falënderimet shkojnë për përfaqësueset dhe përfaqësuesit e institucioneve publike lokale, të rejat dhe të rinjtë, si dhe anëtaret e anëtarët e Kuvendit Komunal, të cilat/cilët u bënë pjesë e takimeve këshilluese në kuadër të hartimit të këtij plani. Falënderime të veçanta për UN Women që na mbështeti me asistencë teknike përgjatë gjithë procesit.

Së fundmi, së bashku me falënderimet për zyrtaret dhe zyrtarët e Komunës, për angazhimin dhe punën e palodhur për hartimin e këtij plani, dëshiroj të shpreh angazhimin tonë të përbashkët për zbatimin e tij, duke vënë në dispozicion të gjitha burimet e nevojshme njerëzore, financiare, e infrastrukturore, për të përparuar me hapa të sigurt dhe të qëndrueshëm drejt arritjes së barazisë gjinore.

Rruga që kemi nisur nuk është aspak e lehtë, por sfidat që do ndeshim në çdo hap jam i bindur që nuk do të na thyejnë nëse do të jemi bashkë, sepse së bashku mund t'ia dalim!

Imri Ahmeti
Kryetar i Komunës së Lipjanit

TABELA E PËRMBAJTJES

LISTA E SHKURTESAVE DHE AKRONIMEVE 5
I. HYRJE 6
II. KORNIZA LIGJORE DHE INSITUCIONALE 8
III. METODOLOGJIA 10
IV. VIZIONI, OBJEKTIVAT STRATEGJIKE DHE OBJEKTIVAT SPECIFIKE 11
V. KOSTO PËR ZBATIMIN E PLVBGJ 2024 - 2026 15
VI. RAPORTIMI DHE MONITORIMI 17
VII. MATRICA E PLANIT LOKAL TË VEPRIMIT PËR BARAZINË GJINORE 2024 – 2026 19

LISTA E SHKURTESAVE DHE AKRONIMEVE

ABGJ	Agjencia për Barazinë Gjinore
BDPfA	Deklarata dhe Platforma për Veprim e Pekinit
CEDAW	Konventa për Eliminimin e të Gjithë Formave të Diskriminimit ndaj Grave
DA	Drejtoria për Administratë
DBF	Drejtoria për Buxhet dhe Financa
DBP	Drejtoria për Bujqësi dhe Pylltari
DEZH	Drejtoria për Ekonomi dhe Zhvillim
DGJK	Drejtoria për Gjeodezi dhe Kadastër
DI	Drejtoria për Inspektorat
DKA	Drejtoria Komunale për Arsim
DKRS	Drejtoria për Kulturë, Rini dhe Sport
DSHPMSH	Drejtoria për Shërbime Publike, Mbrojtje dhe Shpëtim
DSHPS	Drejtoria për Shëndetësi dhe Përkujdesje Sociale
DPUMM	Drejtoria për Planifikim, Urbanizëm dhe Mbrojtje të Mjedisit
EU GAP III	Plani i Veprimit për Barazinë Gjinore i Bashkimit Evropian III
GG	Grupi i Grave
KPF	Komiteti për Politikë dhe Financa
KKDNJBGJ	Komiteti Konsultativ për të Drejtat e Njeriut dhe Barazinë Gjinore
OJQ	Organizatë Jo-Qeveritare
ON	Organizatë Ndërkombëtare
PKBGJ	Programi i Kosovës për Barazinë Gjinore
PLVBGJ	Plani Lokal i Veprimit për Barazinë Gjinore
QAP	Qendra për Aftësim Profesional
QKMF	Qendra Kryesore e Mjekësisë Familjare
QPS	Qendra për Punë Sociale
SDG	Objektiv i Zhvillimit të Qëndrueshëm
ZBGJ	Zyrtare/Zyrtar për Barazinë Gjinore
ZK	Zyra e Kryetarit
ZP	Zyra e Punësimit

I. HYRJE

Plani Lokal i Veprimit për Barazinë Gjinore (PLVBGJ) 2024 - 2026 u përgatit nga Komuna Lipjan, si mjeti kryesor i zbatimit të angazhimeve publike për barazinë gjinore. të reflektuara në:

- Kushtetutën e Republikës së Kosovës.
- Instrumentet kryesore ndërkombëtare për barazinë gjinore dhe fuqizimin e grave, drejtpërsëdrejti të aplikueshme në legjislacionin e vendit.
- Ligjin për Barazi Gjinore Nr. 05/L-020, si dhe tërësinë e ligjeve të vendit të fokusuara tek barazia, mosdiskriminimi dhe fuqizimi i grave.
- Programin e Kosovës për Barazi Gjinore 2020 – 2024, si dhe tërësinë e kornizës zhvillimore vendore (programe e strategji) për promovimin e barazisë gjinore dhe fuqizimin e grave.
- Instrumente dhe mjete të BE-së të fokusuara tek barazia gjinore, si pjesë e procesit të integrimit, veçanërisht ato që përmbajnë veprimet që duhet të ndërmerren në nivelin lokal – siç është edhe Karta Evropiane për Barazi të Grave dhe Burrave në Jetën Lokale, etj.

PLVBGJ u përgatit përmes një procesi ndërveprues dhe gjithëpërfshirës, në bashkëpunim dhe konsultim me institucionet publike lokale, organizatat e shoqërisë civile, Grupin e Grave, organizatat ndërkombëtare, Kuvendin Komunal dhe me zërat e banoreve dhe banorëve të Komunës Lipjan, të cilat / cilët patën mundësi të njihen dhe të japin komentet e tyre mbi këtë dokument përgjatë procesit të konsultimit publik. I gjithë procesi u mbështet nga UN Women Kosovë në kuadër të zbatimit të projektit "Gender Equality Facility" (GEF) me fonde të Bashkimit Evropian.

Barazia gjinore nënkupton që të gjitha qeniet njerëzore, si gratë dhe burrat, janë të lirë të zhvillojnë aftësitë e tyre personale dhe të bëjnë zgjedhje pa pasur kufizime të vëna nga stereotipet gjinore, rolet e ngurta gjinore, apo paragjykimet. Barazi gjinore do të thotë që sjelljet, aspiratat dhe nevojat e ndryshme të grave dhe burrave merren parasysh, vlerësohen dhe favorizohen në mënyrë të barabartë. Barazi gjinore nuk do të thotë që gratë dhe burrat duhet të bëhen të njëjtë, por që të drejtat, përgjegjësitë dhe mundësitë e tyre nuk do të varen nga fakti nëse kanë lindur femra apo meshkuj. (UN Women, 2011).

Drejtësia gjinore nënkupton që gratë dhe burrat trajtohen në mënyrë të drejtë, sipas nevojave të tyre përkatëse. Kjo mund të përfshijë trajtim të barabartë, ose trajtim që është i ndryshëm, por që konsiderohet i barasvlershëm për sa i përket të drejtave, përfitimeve, detyrimeve dhe mundësive. Në kontekstin e zhvillimit, synimet për drejtësi gjinore shpesh kërkojnë përfshirjen e masave që kompensojnë për disavantazhet historike dhe sociale të grave. (UN Women, 2011).[1]

Siç përshkruhet edhe në tekstin e Kartës Evropiane për Barazi të Grave dhe Burrave në Jetën Lokale[2], njësitë e vetëqeverisjes lokale janë sfera të qeverisjes që gjenden më pranë njerëzve, ndaj dhe përfaqësojnë nivelet që kanë më tepër mundësi të luftojnë vazhdimësinë dhe riprodhimin e pabarazive, si dhe të avancojnë për një shoqëri me të vërtetë të barabartë. Këto mund të arrihen duke ndërthurur zbatimin e kompetencave të tyre me bashkëpunimin me të gjithë gamën e aktorëve lokalë, për veprime konkrete në favor të barazisë ndërmjet grave dhe burrave[3], të rejave dhe të rinjve[4], vajzave dhe djemve.[5]

Zbatimi dhe promovimi i të drejtës së barazisë duhet të qëndrojë në zemër të konceptit të vetëqeverisjes lokale. Barazia gjinore prej vitesh është evidentuar si një çështje me përparësi në nivel vendi, e për këtë qëllim edhe në nivelin lokal është punuar e po punohet vazhdimisht. Në nivel vendi, në Programin e Kosovës për Barazi Gjinore 2020 – 2024, i cili bazohet në Ligjin Nr. 05/L -020 për Barazi Gjinore, jepen qartësisht fushat kryesore të ndërhyrjes, si dhe objektivat specifikë për zbatimin e të cilave duhet të punojnë së bashku institucionet qendrore, lokale, OJQ-të dhe të gjithë partnerët lokalë, kombëtarë e ndërkombëtarë.

---

1 Për një listë më të plotë me koncepte mund të vizitoni edhe: https://eige.europa.eu/thesaurus/browse

2 Tekstin e Kartës mund ta gjeni në: https://charter-equality.eu/the-charter/lobservatoire-europeen-en.html

3 "Gra dhe burra" në këtë PLVBGJ nënkupton periudhën moshore duke filluar nga mbi 35 vjeç, deri në fund të jetës (përfshirë edhe të moshuarat/moshuarit).

4 "Të reja dhe të rinj" në këtë PLVBGJ nënkupton periudhën moshore nga 18 - 35 vjeç.

5 "Vajza dhe djem" në këtë PLVBGJ nënkupton periudhën moshore nga 0 - 18 vjeç.

Komuna Lipjan, në vizionin e saj shprehet se "*Lipjani i së nesërmes do jetë qendër e rëndësishme në regjion, me ekonomi të zhvilluar e moderne brenda Trekëndëshit të Zhvillimit; do të mbështesë fuqishëm industrinë, turizmin dhe bujqësinë; do të ketë mjedis dhe infrastrukturë urbane e rurale të nivelit të lartë dhe të balancuar në vijën fshat – qytet, bazuar në zhvillimin e planifikuar; Lipjani do jetë Komunë e hapur për iniciativa private e ndërmarrësi, si dhe Komunë e zonave atraktive dhe të veçanta turistike. Lipjani me ide dhe profesioniste e profesionistë të reja / rinj, me nivel të lartë kulturor-arsimor dhe përmbajtje; Komunë e sportit dhe artit, Komunë e cila i kushton kujdes kategorive të ndjeshme të popullatës dhe përmirësimit të mjedisit jetësor – pra një Komunë atraktive për të jetuar dhe punuar.*"[6]

Në zbatim të kornizës ligjore e të politikave në fuqi në lidhje me çështjet e barazisë gjinore, Komuna Lipjan, ka të emëruar një Zyrtar për Barazinë Gjinore i cili në mënyrë të përvitshme harton dhe zbaton një plan të veprimeve konkrete për përparimin drejt barazisë gjinore. Ky plan e ka gjetur zbatimin me mbështetjen financiare nga komuna dhe donatorë, përmes partneriteteve e bashkëpunimit. Po kështu, Komuna Lipjan po aplikon parimet e integrimit gjinor dhe buxhetimit të përgjegjshëm gjinor përmes analizave gjinore të programeve të drejtorive të caktuara[7], mbledhjes së të dhënave të ndara sipas seksit dhe statistikave gjinore, përcaktimit të treguesve të ndjeshëm gjinorë, etj.

Megjithatë, pavarësisht përparimit të bërë në këtë drejtim në nivel vendor apo komunal, duhet të pranojmë që realiteti ende flet për barazi dhe drejtësi gjinore të munguara në praktikë. Pabarazitë dhe diskriminimi apo disavantazhimi i shumëfishtë, jo vetëm ndërmjet gjinive por edhe ndërmjet grupeve brenda të njëjtës gjini, vijojnë të mbështeten në një sërë nocionesh shoqërore të ndërtuara mbi bazën e steriotipeve të shumta të pranishme në familje, arsim, kulturë, komunikim, botën e punës, në organizimin e shoqërisë, etj.

Prandaj, nëse duam të krijojmë një shoqëri të mbështetur në barazi, është thelbësore që organet e vetëqeverisjes lokale të marrin parasysh plotësisht integrimin gjinor në politikat, organizimin dhe praktikat e tyre të punës. Barazia e vërtetë ndërmjet grave dhe burrave, të rejave dhe të rinjve, vajzave dhe djemve, është gjithashtu edhe çelësi për suksesin ekonomik dhe shoqëror.

PLVBGJ 2024 - 2026 është konceptuar dhe lidhur pikërisht me kornizën ligjore dhe të politikave kombëtare, por mbështetet dhe merr frymëzim edhe nga dokumentet ndërkombëtarë të rëndësishëm, e synon të përafrohet me standardet dhe kërkesat e *acquis* të BE-së për barazinë gjinore. Masat dhe veprimet e parashikuara në këtë plan, janë hartuar duke pasur parasysh faktin që asnjë ndërhyrje e bërë me sado kujdes dhe burime në dispozicion, nuk mund të jetë e suksesshme nëse nuk merr në konsideratë dhe nuk adreson siç duhet e në mënyrë të barabartë, nevojat e ndryshme të grave e burrave, të rejave e të rinjve, vajzave e djemve pra të të gjitha/gjithë anëtareve dhe anëtareve të komunitetit. Megjithatë, fuqizimi i grave, të rejave e vajzave mbetet një ndër synimet kryesore, për përmbushjen e objektivave të barazisë gjinore. Për të shprehur sa më qartë domosdoshmërinë e gjithë përfshirjes, në të gjithë tekstin në vijim në këtë PLVBGJ, është përdorur në mënyrë të vazhdueshme shprehja **"në të gjithë diversitetin e tyre".**[8] Përmes saj theksohet rëndësia e mbështetjes, trajtimit dhe fuqizimit të grave, të rejave dhe vajzave (por edhe burrave, të rinjve e djemve) në tërësi, përfshirë edhe nga grupe të cenueshme e që pësojnë diskriminim të shumëfishtë e të ndërthurur, për shkak të seksit, moshës, zonës ku jetojnë, etnisë, aftësive të kufizuara, nevojave të veçanta, orientimit seksual e shprehjes së identitetit gjinor, të qenit prind i vetëm, të qenit viktimë / e mbijetuar / i mbijetuar i trafikimit të qenieve njerëzore, apo formave të tjera të dhunës me bazë gjinore e dhunës në familje, statusit të migrantes / migrantit, azilkërkueses / azilkërkuesit, apo për shkak të të qenit "person nën mbrojtje ndërkombëtare" (pra me status refugjateje/refugjati, të përkohshëm dhe nën mbrojtje plotësuese) , me status "pa shtetësi", etj.

[6] Shih: https://kk.rks-gov.net/lipjan/

[7] Rol të rëndësishëm këtu ka luajtur edhe mbështetja e vazhdueshme e dhënë nga UN Women, sidomos në kuadër të Programit Rajonal: "Financimi transformues për Barazinë Gjinore drejt një Qeverisjeje më Transparente, Gjithëpërfshirëse dhe Llogaridhënëse në Ballkanin Perëndimor", i financuar nga SIDA dhe i zbatuar në Kosovë prej vitit 2020.

[8] Në kuadër edhe të përafrimit të këtij Plani Lokal të Veprimit për Barazinë Gjinore me Planin e Veprimit të BE-së për Barazinë Gjinore – EU GAP III.

Të gjitha masat dhe veprimet e paraqitura si pjesë e PLVBGJ 2024 – 2026, janë shoqëruar me të dhëna lidhur me treguesit e rezultateve, drejtoritë kryesore përgjegjëse dhe institucionet e organizatat partnere në zbatim, afatet kohore, përgjegjësit për monitorim, si dhe kostot e nevojshme për zbatim. Këto patjetër që janë lidhur dhe me fushat e ndërhyrjes, rezultatet e pritshme, objektivat specifikë, treguesit përkatës dhe dokumentet kryesore ku mbështeten hapat e planifikuar.

II. KORNIZA LIGJORE DHE INSITUCIONALE

Kushtetuta e Republikës së Kosovës, përcakton konventat ndërkombëtare për të drejtat e njeriut sikurse Konventa për Eliminimin e të Gjitha Formave të Diskriminimit ndaj Grave (njohur si CEDAW), Rezoluta 1325 e Kombeve të Bashkuara mbi Gratë, Paqen dhe Sigurinë, apo Konventën e Këshillit të Evropës për Parandalimin dhe Luftën e Dhunës ndaj Grave e Dhunës në Familje (e njohur si Konventa e Stambollit), drejtpërsëdrejti të aplikueshme në legjislacionin vendor dhe në rast konflikti konsiderohet që këto konventa kanë prioritet ndaj akteve dhe ligjeve të nxjerra nga institucionet publike.

Programi i Kosovës për Barazi Gjinore synon të sigurojë që barazia gjinore është në qendër të proceseve transformuese në Kosovë, në kuadër të të gjitha strukturave, institucioneve, politikave, procedurave, praktikave dhe programeve të qeverisë, agjencive, shoqërisë civile, sektorit privat dhe komunitetit të donatorëve.[9]

Plani Lokal i Veprimit për Barazinë Gjinore 2024 – 2026 i Komunës Lipjan, mbështetet në një tërësi dokumentesh të rëndësishëm ligjorë dhe institucionalë, të cilët udhëheqin njëkohësisht edhe veprimet mbarëkombëtare për fuqizimin e gruas dhe përparimin drejt barazisë gjinore në Kosovë. Si më kryesoret mund të përmendim:

1. **Instrumentet kryesore ndërkombëtare për barazinë gjinore dhe fuqizimin e grave:**
   - Deklarata Universale për të Drejtat e Njeriut,
   - Konventa Evropiane për të Drejtat e Njeriut,
   - Konventa për të Drejtat Politike të Grave,
   - Konventa Ndërkombëtare për të Drejtat Ekonomike, Shoqërore dhe Kulturore,
   - Konventa për Eliminimin e të gjitha formave të Diskriminimit ndaj Grave (CEDAW),
   - Konventa e Kombeve të Bashkuara për të Drejtat e Fëmijëve,
   - Deklarata dhe Platforma për Veprimit e Pekinit,
   - Konventa e Këshillit të Evropës për Parandalimin dhe Luftën Kundër Dhunës ndaj Grave dhe Dhunës në Familje,
   - Rezoluta 1325 e Këshillit të Sigurimit të Kombeve të Bashkuara mbi Gratë, Paqen dhe Sigurinë,
   - Agjenda e Kombeve të Bashkuara për Zhvillim të Qëndrueshëm, 2030,
   - Strategjia e Barazisë Gjinore 2020-2025 e Bashkimit Evropian dhe Plani i Veprimit për Barazinë Gjinore (GAP III) 2021-2025,
   - Karta Evropiane për Barazi të Grave dhe Burrave në Jetën Lokale, etj.

2. **Korniza ligjore dhe zhvillimore kombëtare për barazinë gjinore dhe fuqizimin e grave:**
   - Kushtetuta e Republikës së Kosovës, Neni 7, 21 dhe 22,
   - Ligji për Barazi Gjinore Nr. 05/L-020,
   - Ligji për Trashëgimi Nr.2004/26,
   - Ligji Nr. 06/L-077 Për ndryshim- plotësimin e Ligjit Nr. 2004/32 Për Familjen,
   - Ligji për Mbrojtje nga Diskriminimi Nr.05/L-021,
   - Ligji për Pronat dhe të Drejtat Pronësore Nr.03/L-154,
   - Ligji i Punës Nr. 03/L-212,
   - Ligji për Parandalimin dhe Mbrojtjen nga Dhuna në Familje, Dhuna ndaj Grave dhe Dhuna në Baza Gjinore Nr. 08/L-185,

[9] Shih PKBGJ, fq. 11

- Ligji Nr.04/l-81 Për ndryshim-plotësimin e Ligjit për Shërbime Sociale dhe Familjare Nr. 02/L-17,
- Ligji Nr.2011/04-L-096 Për ndryshim- plotësimin e Ligjit të Skemës së Ndihmave Sociale Nr.2003/15,
- Ligji Nr. 03/L022 Për Mbështetje Materiale të Familjeve me Fëmijë me Aftësi të kufizuar Përhershme,
- Ligji Nr. 08/L-109 Për Kompensimin e Viktimave të Krimit,
- Ligji Nr. 06/L-084 Për Mbrojtjen e Fëmijës,
- Ligji Nr. 04/L-125 për Shëndetësi,
- Ligji Nr. 06/L-026 Për Azil,
- Programi i Kosovës për Barazi Gjinore 2020 - 2024,
- Strategjia Kombëtare për Zhvillim,
- Programi i Reformave Ekonomike,
- Strategjia për Rregullim më të Mirë,
- Strategjia Kombëtare për Mbrojtje nga Dhuna në Familje dhe Dhuna ndaj Grave,
- Programi Kombëtar për Zbatimin e Marrëveshjes së Stabilizim Asocimit,
- Strategjia dhe Plani i Veprimit për të Drejtat Pronësore,
- Rregullorja për banim social,
- Udhëzimi Administrativ 04/2020 për Shëndetësi,
- Plani i veprimit për sëmundjet kronike jo ngjitëse 2021-3-2025, i Ministrisë së Shëndetësisë,
- Plani i Veprimit për Promovim dhe Edukim Shëndetësor 2024-2026, i Ministrisë së Shëndetësisë, etj.

Të gjitha masat dhe veprimet e parashikuara në këtë PLVBGJ 2024 – 2026 kuptohet që mbështeten edhe në strategjitë apo planet kombëtare të veprimit që mbulojnë sektorët e caktuar sipas fushave të tyre.

Përgjegjëse kryesore për zbatimin e PLVBGJ mbetet **Komuna.** Kjo nënkupton përgjegjësi si për zbatim të drejtpërdrejtë të masave dhe veprimeve të parashikuara, ashtu edhe për koordinimin me institucionet dhe aktorët përkatës, që bëjnë të mundur zbatimin e këtyre masave dhe veprimeve. Pra nëse komuna nuk ka mundësi financiare, njerëzore apo infrastrukturore që të zbatojë drejtpërdrejt një masë apo veprim të caktuar, përgjegjësia e saj është të koordinohet dhe të bashkërendojë veprimet me atë institucion që e ka këtë mundësi, duke përfshirë edhe OJQ, institucionet private, organizatat ndërkombëtare, etj. Zyrtari për Barazi Gjinore (ZBGJ) do të mbetet përgjegjës për një sërë masash dhe veprimesh të parashikuara në PLVBGJ, por, tashmë ky është një plan i të gjithë komunës ndaj dhe përgjegjësia kryesore për këtë plan në tërësi jo domosdoshmërisht bie mbi ZBGJ. Gjithashtu, PLVBGJ 2024 – 2026, i zbërthyer vit pas viti, zëvendëson edhe Planin e Veprimit për Barazinë Gjinore që ZBGJ përgatiste dhe paraqiste përpara Kryetarit të Komunës dhe Agjencisë për Barazi Gjinore, në mënyrë të përvitshme.

Rol të rëndësishëm në lidhje me adresimin e çështjeve gjinore, në nivelin lokal luan edhe Grupi i Grave, të cilat gjithashtu kanë dhënë kontribut të rëndësishëm për hartimin e këtij Plani. Në vijim, të gjitha institucionet lokale dhe OJQ të cilat përfshihen si partnere për zbatimin e masave dhe veprimeve kryesore në këtë PLVBGJ, janë gjithashtu të rëndësishme dhe të domosdoshme për të pasur rezultatet e dëshiruara në përparimin drejt barazisë gjinore. Rol të rëndësishëm këtu luajnë edhe organizatat ndërkombëtare nëpërmjet mbështetjes financiare dhe teknike për të zbatuar masa të caktuara të parashikuara në këtë PLVBGJ.

Plani Lokal i Veprimit për Barazinë Gjinore, është:

- një **mjet praktik i lokalizimit të dokumenteve të rëndësishëm kombëtarë, por edhe ndërkombëtarë në lidhje me barazinë gjinore** (veçanërisht instrumentet drejtpërsëdrejti të aplikueshme në legjislacionin e vendit).

- një **dokument i hartuar përmes një procesi gjithëpërfshirës**, me hapa të mirë përcaktuar, e **në përmbajtje të të cilit reflektohen arritjet dhe sfidat** e ndeshura ndër vite nga Komuna, **në përparimin drejt barazisë gjinore**.
- një **pasqyrim i qartë i roleve dhe përgjegjësive të domosdoshme** për t'u përmbushur brenda Komunës, si dhe ndërmjet Komunës e institucioneve lokale apo organizatave të shoqërisë civile e ato ndërkombëtare, me qëllim **zbatimin në praktikë të parimit të barazisë për të gjitha/gjithë gratë, burrat, të rejat, të rinjtë, vajzat dhe djemtë**, në të gjithë diversitetin e tyre, në Komunën Lipjan.

III. METODOLOGJIA

Metodologjia për hartimin e PLVBGJ 2024-2026 ishte gjithëpërfshirëse dhe u zhvillua përmes hapave në vijim:

✓ **Ngritja e Grupit Punues për përgatitjen e këtij plani, me urdhër të Kryetarit të Komunës**. Grupi Punues për përgatitjen e këtij PLVBGJ u ngrit me Urdhër të Kryetarit Nr.115/01-2703 datë 12.01.2024 dhe kishte në përbërje të tij 11 zyrtare / zyrtarë, konkretisht:
  - Diamant Bytyqi, Kryesues
  - Hasan Luma, Anëtar
  - Valdete Muji, Anëtare
  - Xhevahire Zeqiri, Anëtare
  - Linda Shahini, Anëtare
  - Jalldyze Gashi Kallaba, Anëtare
  - Albert Mustafa, Anëtar
  - Teuta Berisha, Anëtare
  - Pranvera Krasniqi, Anëtare
  - Makfirete Shamolli, Anëtare
  - Laureta Ahmeti, Anëtare

✓ **Analiza dhe vlerësimi i situatës përmes të dhënave dhe informacionit ekzistues**. Kjo analizë u bazua në një tërësi dokumentesh ekzistues të komunës, por padyshim që u shtri edhe në tërësinë e kornizës ligjore dhe të politikave ekzistuese kombëtare e lokale, të lidhura me çështjet gjinore.

✓ **Përcaktimi i fushave kryesore të ndërhyrjes**, të domosdoshme për t'u përfshirë në matricën e PLVBGJ 2024-2026. Ky përcaktim u bë duke ndjekur një tërësi hapash, si vlerësimi i arritjeve dhe sfidave të komunës për adresimin e çështjeve të barazisë gjinore, identifikimi i prioriteteve bazuar në analizën e cekur më sipër, marrja në konsideratë dhe reflektimi i duhur i komenteve dhe sugjerimeve të dala nga diskutimet me stafin e komunës, etj.).

✓ **Konsultimet paraprake brenda komunës dhe hartimi i draft matricës së PLVBGJ**. Këto konsultime u zhvilluan me stafin e komunës si dhe në veçanti me anëtaret / anëtarët e Grupit Punues dhe me Grupin e Grave. Që prej fillimit të këtyre konsultimeve u prezantuan instrumente kryesore të rëndësishme ndërkombëtare, sidomos ato të BE-së të lidhura me barazinë gjinore (si për shembull Plani i Veprimit i BE-së për Barazinë Gjinore / EU GAP III, apo Karta Evropiane për Barazi të Grave dhe Burrave në Jetën Lokale, etj.). Po kështu u prezantuan edhe prioritetet e cekura në dokumente të rëndësishme kombëtare si Programi i Kosovës për Barazinë Gjinore 2020 - 2024, Plani i Zbatimit në Nivel Vendi për Kosovën i Planit të Veprimit të BE-së për Barazinë Gjinore III, 2021 – 2025, etj. Më pas u kalua në përgatitjen e draft matricës së PLVBGJ-së, e cila përmbante objektivat strategjikë, rezultatet e pritshme, dokumentet se ku referoheshin masat dhe veprimet e parashikuara, objektivat specifikë, treguesit në nivel objektivi, së bashku me vlerën bazë (e matur për vitin 2023 ose që do përcaktohet gjatë vitit 2024) dhe vlerën e synuar (target) deri në vitin 2026, rezultatin në nivel të objektivit specifik, si dhe aktivitetet, drejtorinë përgjegjëse për zbatim, partnerët dhe bashkëpunëtorët, afatin kohor, koston për tre vitet, burimin e financimit, treguesit për çdo aktivitet, si dhe përgjegjësit për monitorimin e zbatimit të PLVBGJ.

- ✓ **Postimi në faqen e Komunës për komente dhe sugjerime nga individët dhe grupet e interesit**. Draft matrica e PLVBGJ 2024 – 2026 u postua në datën 21 shkurt 2024 në linkun https://kk.rks-gov.net/lipjan/konsultimet-publike/dokumentet-ne-konsultim-publik/ Postimi qëndroi i hapur për komente dhe sugjerime deri në datën 08.03.2024, duke plotësuar kështu detyrimin për konsultimin publik, në mbështetje të Ligjit për vetëqeverisje Lokale Nr.03L-040 dhe Udhëzimit Administrativ (MAPL) Nr. 04/2023 për Administratë të Hapur në Komuna.

- ✓ **Mbajtja e konsultimit publik me banoret dhe banorët e Komunës**. Në përputhje dhe vijim të sa cekur më sipër, Komuna Lipjan, mbajti edhe sesionin e dëgjimit publik në datën 07.03. 2024, në ora 10.00.

- ✓ **Përmirësimi i draft matricës së PLVBGJ.** Pas seancës së dëgjimit publik dhe në përfundim të të gjithë procesit të konsultimit publik, Grupi Punues bëri edhe përmirësimin e draft matricës së PLVBGJ, bazuar në të gjitha komentet dhe sugjerimet e marra. Gjithashtu Grupi Punues e plotësoi këtë draft matricë edhe me përshkrimin narrativ të të gjithë PLVBGJ, pra e kompletoi tërësisht dokumentin e përgatitur.

- ✓ **Kostimi i matricës së PLVBGJ**. Procesi i kostimit të matricës së PLVBGJ ishte një proces tepër i rëndësishëm që gjithashtu mori kohën e tij përgjatë përgatitjes së dokumentit të plotë. Kostimi u krye për secilin nga aktivitetet e parashikuara në matricën e PLVBGJ-së dhe fondet u ndanë sipas burimit të financimit, konkretisht fonde të mbuluara nga komuna, me burime ekzistuese njerëzore, infrastrukturore apo financiare, fonde të mbuluara nga donatorët, por edhe fonde për gjetjen e të cilave duhet të bëhen rishikime dhe planifikime në buxhetet përkatëse të viteve të ardhshme, ose duhet të lobohet për t'i siguruar përmes bashkëpunimit me donatorët, subjektet private e OJQ-të (pra hendeku financiar).

- ✓ **Dorëzimi i dokumentit të plotë, të kostuar e përfunduar, për miratim në Kuvendin Komunal**. Pas përgatitjes dhe përfundimit të të gjithë procesit, dokumenti i plotë i PLVBGJ, edhe i kostuar, u dorëzua për miratim në Kuvendin Komunal, duke ndjekur të gjitha hapat, detyrimet dhe afatet ligjore përkatëse.

- ✓ **Miratimi i PLVBGJ në Kuvendin Komunal.** PLVBGJ u miratua në mbledhjen e radhës së Kuvendit Komunal në mars 2024.

Të gjitha hapat e mësipërm shkojnë në linjë jo vetëm me detyrimet kombëtare, por edhe me metodologjinë e përgatitjes së PLVBGJ-ve siç sugjerohet nga Këshilli i Bashkive dhe Rajoneve të Evropës (KBRE).[10]

Një rol të rëndësishëm në të gjithë procesin e përgatitjes deri në finalizimin e PLVBGJ ka luajtur mbështetja dhe asistenca teknike e ofruar nga UN Women Kosovë, përmes një ekipi të mirë përgatitur si dhe një konsulenteje[11] të angazhuar për këtë qëllim, në kuadër të zbatimit të Projektit "Gender Equality Facility" (GEF) që financohet nga Bashkimi Evropian.

IV. VIZIONI, OBJEKTIVAT STRATEGJIKE DHE OBJEKTIVAT SPECIFIKE

Vizioni i PLVBGJ-së adreson:
"Një qeverisje të mirë, gjithëpërfshirëse e të drejtë gjinore, ku gratë dhe burrat, të rejat dhe të rinjtë, vajzat dhe djemtë e Lipjanit, pavarësisht moshës, vendbanimit, grupit etnik e social, aftësive të kufizuara e nevojave të veçanta, orientimit seksual e shprehjes së identitetit gjinor, statusit civil, të migrantes/migrantit e azilkërkueses/azilkërkuesit, statusit të "personit nën mbrojtje ndërkombëtare" (me status refugjateje/refugjati, të përkohshëm dhe nën mbrojtje plotësuese), statusit "pa shtetësi",

[10] Për më shumë shikoni në: https://charter-equality.eu/the-action-plan-step-by-step/definir-un-plan-daction-en.html
[11] Znj. Monika Kocaqi, konsulente ndërkombëtare.

statusit të punësimit e gjendjes ekonomike, përkatësisë fetare, apo karakteristikave të tjera individuale, gëzojnë, respektojnë dhe kontribuojnë për përparimin drejt barazisë gjinore dhe zbatimin e saj në praktikë, në të gjitha fushat e jetës".

Parimet[12] që udhëheqin zbatimin e PLVBGJ, mbështeten kryesisht në parimet që udhëheqin në tërësi zbatimin e Kartës Evropiane për Barazi të Grave dhe Burrave në Jetën Lokale, siç paraqiten në vijim:

1. **Barazia ndërmjet grave dhe burrave, të rejave dhe të rinjve, vajzave dhe djemve në të gjithë diversitetin e tyre, përbën një të drejtë themelore.** Kjo e drejtë duhet të zbatohet nga organet e vetëqeverisjes lokale në të gjitha fushat e tyre të përgjegjësisë; ajo përfshin gjithashtu edhe detyrimin për të eliminuar të gjitha format e diskriminimit, të drejtpërdrejta apo të tërthorta.

2. **Për të siguruar barazinë gjinore duhet të trajtohen çështjet e diskriminimit dhe të pengesave të shumëfishta.** Përpjekjet për arritjen e barazisë gjinore duhet të marrin parasysh dhe të trajtojnë – nga një këndvështrim gjithëpërfshirës, sistemik dhe strukturor – mënyrat se si ndërvepron gjinia me faktorë të tjerë si seksi, raca, ngjyra e lëkurës, origjina etnike ose sociale, tiparet gjenetike, gjuha, feja ose besimi, opinionet politike dhe çfarëdo opinionesh të tjera, përkatësia në një pakicë kombëtare, pasuria, origjina në lindje, aftësitë e kufizuara, mosha, ose orientimi seksual.

3. **Pjesëmarrja e balancuar e grave dhe burrave, të rejave dhe të rinjve në vendimmarrje është parakusht për një shoqëri demokratike.** E drejta për barazi të grave dhe burrave, të rejave e të rinjve, vajzave e djemve, kërkon që organet vetëqeverisëse lokale të marrin të gjitha masat e duhura dhe të miratojnë të gjitha strategjitë e përshtatshme për promovimin e përfaqësimit dhe të pjesëmarrjes së balancuar në të gjitha sferat e vendimmarrjes.

4. **Eliminimi i stereotipeve gjinore ka rëndësi themelore për arritjen e barazisë gjinore.** Organet e vetëqeverisjes lokale duhet të nxisin punën për eliminimin e stereotipeve dhe pengesave që krijojnë pabarazi në statusin dhe gjendjen e grave / të rejave / vajzave dhe që janë burimi i vlerësimit të pabarabartë të roleve të grave dhe burrave, të rejave dhe të rinjve nga pikëpamja politike, ekonomike, shoqërore dhe kulturore.

5. **Integrimi i këndvështrimit gjinor në të gjitha veprimtaritë e organeve të vetëqeverisjes lokale është i nevojshëm për të çuar përpara barazinë gjinore.** Perspektiva gjinore duhet të mbahet parasysh gjatë hartimit të politikave, metodave dhe instrumenteve që ndikojnë në jetën e përditshme të popullsisë lokale – për shembull përmes përdorimit të teknikave të "vlerësimeve gjinore", "auditimit gjinor", "integrimit gjinor", dhe të "buxhetimit të përgjegjshëm gjinor". Për arritjen e këtij synimi duhet të analizohen dhe të merren parasysh përvojat e shumta dhe të gjera të grupeve të ndryshme të grave në jetën lokale, si edhe kushtet e jetesës dhe të punës së tyre.

6. **Planet e veprimit, të mbështetura me burimet e duhura, janë instrumente të nevojshme për çuarjen përpara të barazisë gjinore.** Organet e vetëqeverisjes lokale duhet të hartojnë plane dhe programe veprimi për barazinë gjinore, të mbështetura me burimet financiare e njerëzore të nevojshme për zbatimin e tyre.

Objektivat strategjikë të PLVBGJ.
PLVBGJ 2024 – 2026 përbëhet nga katër objektiva strategjike, të cilat janë harmonizuar edhe me:
- Ligjin Nr. 05/L -020 për Barazi Gjinore,
- Programin e Kosovës për Barazinë Gjinore 2020 – 2024,

[12] Për shpjegime më të hollësishme mbi secilin parim, mund të referoheni tek teksti i Kartës Evropiane për Barazi në adresën: https://www.ccre.org/img/uploads/piecesjointe/filename/charte_egalite_al.pdf

- Planin e Zbatimit në Nivel Vendi për Kosovën të Planit të Veprimit të BE-së për Barazinë Gjinore III (EU GAP III) 2021-2025,
- Konventën për Eliminimin e të gjithë Formave të Diskriminimit ndaj Grave (CEDAW),
- Konventën e Këshillit të Evropës për Parandalimin dhe Luftimin e Dhunës ndaj Grave dhe Dhunës në Familje (Konventa e Stambollit),
- Deklaratën dhe Platformën për Veprim të Pekinit (BDPfA),
- Agjendën 2030, Objektivat e Zhvillimit të Qëndrueshëm (SDGs) 2030,
- Planin e Veprimit për Barazinë Gjinore të BE-së 2021 – 2025 (EU GAP III),
- Kartën Evropiane për Barazi të Grave dhe Burrave në Jetën Lokale, etj.

Katër objektivat strategjike të PLVBGJ 2024 – 2026 të Komunës Lipjan, renditen në vijim:

1. Fuqizimi ekonomik, punësimi i denjë dhe promovimi i drejtësisë sociale për gratë, të rejat, vajzat dhe burrat, të rinjtë, djemtë, në të gjithë diversitetin e tyre.
2. Zvogëlimi i pabarazive gjinore në arsim cilësor dhe të mësuarit gjatë gjithë jetës, për të rejat, të rinjtë, vajzat dhe djemtë, në të gjithë diversitetin e tyre.
3. Promovimi i barazisë gjinore dhe fuqizimi i grave, të rejave dhe vajzave në të gjithë diversitetin e tyre.
4. Promovimi dhe edukimi shëndetësor, promovimi i shëndetit dhe të drejtave seksuale dhe riprodhuese.

Secila nga këto objektiva strategjike është zbërthyer më tej në rezultatet e pritshme, objektivat specifikë, treguesit e matjes së tyre, si dhe në masa e veprime konkrete, të cilat detajohen në matricën e planit të veprimit, ku jepet një informacion më i plotë për zbatimin dhe vlerësimin e rezultateve.

Përparimi dhe efektiviteti në zbatimin e PLVBGJ kërkon domosdoshmërisht vënien në dispozicion të burimeve të nevojshme dhe të mjaftueshme njerëzore, financiare e infrastrukturore, si dhe koordinimin e veprimeve dhe bashkëpunimin ndërinstitucional me institucionet e tjera lokale, organizatat e shoqërisë civile, institucionet private, si dhe organizatat ndërkombëtare të cilat punojnë për fuqizimin e grave dhe arritjen e barazisë gjinore. Mbledhja dhe përditësimi rregullisht i të dhënave të ndara jo vetëm sipas seksit, por edhe sipas një tërësie karakteristikash të tjera individuale, monitorimi i vazhdueshëm mbi ecurinë e zbatimit të veprimeve të parashikuara, si dhe transparenca e llogaridhënia për rezultatet e arritura, janë gjithashtu domosdoshmëri për të përparuar drejt vizionit që udhëheq këtë PLVBGJ.

Rezultatet e pritshme, objektivat specifikë dhe treguesit

Objektivi strategjik: **1. Fuqizimi ekonomik, punësimi i denjë dhe promovimi i drejtësisë sociale për gratë, të rejat, vajzat dhe burrat, të rinjtë, djemtë, në të gjithë diversitetin e tyre.**
Rezultatet e pritshme: 1.a. Pjesëmarrja e grave dhe të rejave në aplikimin dhe përfitimin e subvencioneve të komunës në lidhje me bizneset dhe ndërmarrësinë, përfshirë dhe investimin në ferma e zhvillimin rural, e përmirësuar ndjeshëm. 1.b. Qasje në shërbime sociale cilësore dhe efektive për banoret dhe banorët e komunës më në nevojë, e përmirësuar dhe ofruar në mënyrë të barabartë.
Objektivat specifikë: 1.1. Rritja e qasjes së të rejave dhe grave, në të gjithë diversitetin e tyre, në shërbime, burime dhe produkte financiare, duke synuar fuqizimin ekonomik të tyre. 1.2. Fuqizimi ekonomik i grave dhe të rejave në zonat rurale dhe nxitja e tyre për t'u angazhuar me ferma e ndërmarrësi. 1.3. Rritja e qasjes së barabartë në shërbime sociale cilësore e të përgjegjshme gjinore, përmes mbështetjes socio-ekonomike dhe masave afirmative të nevojshme për promovimin e drejtësisë sociale.
Treguesit në nivel objektivi: 1.1.a. Numri i grave dhe të rejave në biznes e ndërmarrësi, që përfitojnë grante dhe subvencione.

1.2.a. Përqindja e të rejave dhe grave, në të gjithë diversitetin e tyre, që mbështeten me subvencione në fushën e bujqësisë. 1.3.a. Numri i banoreve / banorëve me qasje në shërbime sociale cilësore e të përgjegjshme gjinore.
Objektivi strategjik: **2. Zvogëlimi i pabarazive gjinore në arsim cilësor dhe të mësuarit gjatë gjithë jetës, për të rejat, të rinjtë, vajzat dhe djemtë, në të gjithë diversitetin e tyre.**
Rezultatet e pritshme: 2.a. Qasja e grave, të rejave dhe vajzave, në të gjithë diversitetin e tyre, në arsimin cilësor dhe të mësuarit gjatë gjithë jetës, e përmirësuar ndjeshëm. 2.b. Më shumë vajza, të reja dhe gra të Komunës, të angazhuara në aktivitete sportive e kulturore.
Objektivat specifike: 2.1. Ofrimi i mundësive të barabarta për arsim cilësor e të mësuarit gjatë gjithë jetës, për vajzat, të rejat dhe djemtë, të rinjtë e Komunës, në të gjithë diversitetin e tyre. 2.2. Promovimi i modeleve të suksesshme të grave, të rejave dhe vajzave, në të gjithë diversitetin e tyre, që investojnë dhe marrin pjesë aktivisht në art, kulturë dhe sport.
Treguesit në nivel objektivi: 2.1.a. Numri i vajzave, të rejave nga të gjitha grupet, të përfshira në takime informuese e sensibilizuese mbi çështje të barazisë gjinore. 2.2.a. Përqindja e grave, të rejave dhe vajzave që përfitojnë nga subvencionet në sport, kulturë, dhe rini.
Objektivi strategjik: **3. Promovimi i barazisë gjinore dhe fuqizimi i grave, të rejave dhe vajzave në të gjithë diversitetin e tyre.**
Rezultatet e pritshme: 3.a. Pjesëmarrja e të rejave dhe grave, në të gjithë diversitetin e tyre, në vendimmarrjen politike e publike, e përmirësuar. 3.b. Planet e zhvillimit dhe ndërhyrjes në të gjitha fushat, si dhe programet buxhetore të Komunës, me perspektivën gjinore të integruar.
Objektivat specifike: 3.1. Krijimi i mundësive të barabarta dhe rritja e pjesëmarrjes së grave, të rejave dhe vajzave në të gjithë diversitetin e tyre, në vendimmarrjen politike e publike, duke luftuar steriotipet gjinore, diskriminimin dhe disavantazhimin e shumëfishtë. 3.2. Rritja e masave dhe veprimeve të Komunës që marrin parasysh e zbatojnë integrimin gjinor dhe buxhetimin e përgjegjshëm gjinor.
Treguesit në nivel objektivi: 3.1.a. Numri i grave, të rejave dhe vajzave, në të gjithë diversitetin e tyre, të informuara mbi të drejtat dhe rëndësinë e pjesëmarrjes së barabartë në vendimmarrjen politike e publike. 3.2.a. Përqindja e buxhetit komunal dedikuar veprimeve për fuqizimin e grave dhe përparimin drejt barazisë gjinore.
Objektivi strategjik: **4. Promovimi dhe edukimi shëndetësor, promovimi i shëndetit dhe të drejtave seksuale dhe riprodhuese.**
Rezultatet e pritshme: 4.a. Edukimi mbi shëndetin seksual e riprodhues mes profesionisteve/profesionistëve dhe në komunitet, merr rëndësi të veçantë. 4.b. Vendimmarrja tek vajzat, djemtë, të rejat, të rinjtë, gratë dhe burrat për shëndetin seksual e riprodhues, e përmirësuar ndjeshëm. 4.c. Plani Komunal i Veprimit për Promovim dhe Edukim Shëndetësor 2024-2026, i hartuar dhe aprovuar brenda vitit 2024. 4.d. Informimi dhe edukimi i grave dhe vajzave te reja rreth shërbimeve shëndetësore të cilat ofrohen në kujdesin parësor shëndetësor, e përmirësuar ndjeshëm.

4.e. Informimi dhe edukimi i grave rreth parandalimit dhe menaxhimit të sëmundjeve kronike jo ngjitëse si: hipertension, diabet, astma, kanceri i gjirit, kanceri i qafës së mitrës, etj., i përmirësuar ndjeshëm.
Objektivi specifik: 4.1. Rritja e qasjes së grave, të rejave, e vajzave në të gjithë diversitetin e tyre, në shërbime cilësore shëndetësore dhe të shëndetit seksual e riprodhues.
Tregues në nivel objektivi: 4.1.a. Numri i grave, të rejave, vajzave, në të gjithë diversitetin e tyre, me qasje të lehtë dhe të shtuar në kujdesin shëndetësor dhe shërbimet shëndetësore seksuale dhe riprodhuese.

V. KOSTO PËR ZBATIMIN E PLVBGJ 2024 - 2026

Të gjitha aktivitetet e parashikuara në matricën e PLVBGJ 2024 – 2026 shoqërohen edhe me një kosto financiare të domosdoshme për zbatimin e tyre, e cila zbërthehet më tej në kosto që mbulohet nga vetë Komuna (si me burimet ekzistuese njerëzore, financiare e infrastrukturore, ashtu edhe me burime që duhet të shtojë), kosto që mbulohet nga donatorët dhe palët e treta, si dhe kosto që ka nevojë për t'u siguruar (apo hendeku financiar).

Është e rëndësishme të theksohet se ndonëse një pjesë të mirë të aktiviteteve Komuna e mbulon përmes angazhimit të burimeve ekzistuese njerëzore e financiare (pra zyrtareve / zyrtarëve, të cilat/cilët aktualisht marrin një pagë fikse, sallave/ambienteve që ka në pronësi për të zhvilluar aktivitete të ndryshme, apo vënien në dispozicion të makinës dhe materialeve kancelarike të cilat blihen në total për të gjithë institucionin, etj.), në këtë Plan Lokal Veprimi për Barazinë Gjinore 2024 - 2026 evidentohet edhe vlera përkatëse e këtij kontributi, me qëllim që gjatë monitorimit dhe vlerësimit të zbatimit të tij, të mundësohet vlerësimi edhe përmes kosto-eficencës. Është e rëndësishme të mbahet në konsideratë fakti që këto përllogaritje janë bërë për minimumin e vlerave që do të kërkonte organizimi i aktiviteteve të propozuara.

Kostot e paraqitura janë orientuese dhe miratimi i këtij Plani Lokal të Veprimit për Barazinë Gjinore 2024 - 2026, të kostuar, nuk nënkupton automatikisht edhe buxhetimin e tij. Për të buxhetuar dhe alokuar fondet përkatëse të përvitshme, pa të cilat zbatimi i këtij PLVBGJ nuk merr jetë, Komuna duhet të përfshijë në kornizën e parashikimeve buxhetore vjetore dhe afatmesme edhe masat e parashikuara në këtë PLVBGJ. Në këtë kuadër edhe mbështetja dhe lobimi nga vetë Grupi i Grave për sigurimin e burimeve financiare për realizimin e aktiviteteve/masave, përmes përfshirjes së tyre në buxhete vjetore apo afatmesme të Komunës, është domosdoshmëri.

Me rishikimin e përvitshëm të Planit Lokal të Veprimit, ***duhet bërë patjetër edhe rishikimi i kostove të propozuara***, bazuar edhe në mënyrën e përfshirjes së tyre në buxhetet vjetore apo KAB-et e Komunës, si dhe në marrëveshjet me donatorët apo partnerët e mundshëm. Kjo kërkon një vëmendje të shtuar sidomos në periudhën e përgatitjes së KAB-eve dhe buxheteve vjetore, për të përfshirë në to masat dhe veprimet e parashikuara në matricën e PLVBGJ, sipas ndarjeve në vite.

Nga përllogaritjet e bëra rezulton se kostot në tërësi për zbatimin e PLVBGJ 2024 - 2026 janë në vlerën **1,387,971 EUR**. Nga këto:

- ***561,417 EUR*** janë kosto për zbatimin e objektivit strategjik 1. Fuqizimi ekonomik, punësimi i denjë dhe promovimi i drejtësisë sociale për gratë, të rejat, vajzat dhe burrat, të rinjtë, djemtë, në të gjithë diversitetin e tyre.
- ***602,944 EUR*** janë kosto për zbatimin e objektivit strategjik 2. Zvogëlimi i pabarazive gjinore në arsim cilësor dhe të mësuarit gjatë gjithë jetës, për të rejat, të rinjtë, vajzat dhe djemtë, në të gjithë diversitetin e tyre.
- ***36,610 EUR*** janë kosto për zbatimin e objektivit strategjik 3. Promovimi i barazisë gjinore dhe fuqizimi i grave, të rejave dhe vajzave në të gjithë diversitetin e tyre.
- ***187,000 EUR*** janë kosto për zbatimin e objektivit strategjik 4. Promovimi dhe edukimi shëndetësor, promovimi i shëndetit dhe të drejtave seksuale dhe riprodhuese.

Në totalin e kostos **1,387,971** EUR të nevojshme për zbatimin në tërësi të PLVBGJ 2024-2026 për të gjithë kohëzgjatjen e tij (tre vite):

- *1,377,519 EUR janë kosto që do të mbulohen nga Komuna* (me stafin ekzistues dhe me kontribut në natyrë – salla, mjete, etj.), pra ***të cilat nuk kanë nevojë të përllogariten si shtesë në buxhet, sepse edhe burimet njerëzore edhe infrastrukturore ekzistojnë.*** **Këtu përfshihen edhe grante apo subvencionime të planifikuara për fusha të caktuara dhe për banoret dhe banorët në të gjithë diversitetin e tyre dhe vit pas viti do maten se sa kanë përfituar gratë, të rejat dhe vajzat në veçanti.**
- *2,590 EUR janë kosto që mbulohen nga donatorë* të ndryshëm (të cilët kanë dakordësuar paraprakisht gjatë përgatitjes së draft PLVBGJ-së).
- *7,862 EUR (ose 0.5% e totalit të buxhetit të tre viteve) janë hendek financiar*, për të cilat komuna do të lobojë për gjetjen e burimeve financuese, ose do të bëjë planifikimet e saj shtesë në KAB-et e ardhshme, duke filluar nga KAB 2025 - 2027.

Objektivat strategjikë	**Objektivat specifikë**	**Gjithsej kosto për tre vjet**	**Komuna**	**Donatorë të konfirmuar**	**Hendek financiar**
1. Fuqizimi ekonomik, punësimi i denjë dhe promovimi i drejtësisë sociale për gratë, të rejat, vajzat dhe burrat, të rinjtë, djemtë, në të gjithë diversitetin e tyre.	1.1. Rritja e qasjes së të rejave dhe grave, në të gjithë diversitetin e tyre, në shërbime, burime dhe produkte financiare, duke synuar fuqizimin ekonomik të tyre.	80,274 EUR	77,358 EUR	0 EUR	2,916 EUR
	1.2. Fuqizimi ekonomik i grave dhe të rejave në zonat rurale dhe nxitja e tyre për t'u angazhuar me ferma e ndërmarrësi.	336,432 EUR	336,432 EUR	0 EUR	0 EUR
	1.3. Rritja e qasjes së barabartë në shërbime sociale cilësore e të përgjegjshme gjinore, përmes mbështetjes socio-ekonomike dhe masave afirmative të nevojshme për promovimin e drejtësisë sociale.	144,711 EUR	143,907 EUR	0 EUR	804 EUR
Gjithsej Objektivi strategjik 1:		**561,417 EUR**	**557,697 EUR**	**0 EUR**	**3,720 EUR**
2. Zvogëlimi i pabarazive gjinore në arsim cilësor dhe të mësuarit gjatë gjithë jetës, për të rejat, të rinjtë, vajzat dhe djemtë, në të gjithë	2.1. Ofrimi i mundësive të barabarta për arsim cilësor e të mësuarit gjatë gjithë jetës, për vajzat, të rejat dhe djemtë, të rinjtë e Komunës, në të gjithë diversitetin e tyre.	8,200 EUR	8,200 EUR	0 EUR	0 EUR

diversitetin e tyre.	2.2. Promovimi i modeleve të suksesshme të grave, të rejave dhe vajzave, në të gjithë diversitetin e tyre, që investojnë dhe marrin pjesë aktivisht në art, kulturë dhe sport.	594,744 EUR	594,744 EUR	0 EUR	0 EUR
Gjithsej Objektivi strategjik 2:		**602,944 EUR**	**602,944 EUR**	**0 EUR**	**0 EUR**
3. Promovimi i barazisë gjinore dhe fuqizimi i grave, të rejave dhe vajzave në të gjithë diversitetin e tyre.	3.1. Krijimi i mundësive të barabarta dhe rritja e pjesëmarrjes së grave, të rejave dhe vajzave në të gjithë diversitetin e tyre, në vendimmarrjen politike e publike, duke luftuar steriotipet gjinore, diskriminimin dhe disavantazhimin e shumëfishtë.	18,252 EUR	15,402 EUR	1,440 EUR	1,410 EUR
	3.2. Rritja e masave dhe veprimeve të Komunës që marrin parasysh e zbatojnë integrimin gjinor dhe buxhetimin e përgjegjshëm gjinor.	18.358 EUR	14.476 EUR	1,150 EUR	2,732 EUR
Gjithsej Objektivi strategjik 3:		**36,610 EUR**	**29,878 EUR**	**2,590 EUR**	**4,142 EUR**
4. Promovimi dhe edukimi shëndetësor, promovimi i shëndetit dhe të drejtave seksuale dhe riprodhuese.	4.1. Rritja e qasjes së grave, të rejave, e vajzave në të gjithë diversitetin e tyre, në shërbime cilësore shëndetësore dhe të shëndetit seksual e riprodhues.	187,000 EUR	187,000 EUR	0 EUR	0 EUR
Gjithsej Objektivi strategjik 4:		**187,000 EUR**	**187,000 EUR**	**0 EUR**	**0 EUR**

Për më shumë detaje, lutemi referohuni tek Matrica e Planit Lokal të Veprimit në vijim.

VI. RAPORTIMI DHE MONITORIMI

Procesi i raportimit për aktivitetet e zbatuara do të kryhet nga Drejtoria përgjegjëse për zbatimin e aktivitetit tek ***Zyra e Kryetarit.***

Menjëherë pas miratimit të Planit Lokal të Veprimit për Barazinë Gjinore 2024 - 2026, si hap i parë i zbatimit të tij, do të mblidhen të dhënat për vlerën bazë të treguesve në nivel të objektivave specifikë. Po kështu do të hartohen edhe fletët e treguesve me informacionin që duhet të mblidhet dhe raportohet në bazë aktiviteti, por edhe në bazë të objektivave specifikë. ***Raportimet mbi aktivitetet* do të jenë *periodike (çdo 3 muaj)*** ose në bazë të kërkesës së Zyrës së Kryetarit. ***Raportimet në bazë të objektivave specifikë*** do të përgatiten ***dy herë në vit (çdo 6 muaj).***

Monitorimi i zbatimit të Planit Vendor të Veprimit ***në nivel të objektivave*** do të kryhet nga **Komiteti Konsultativ për të Drejtat e Njeriut dhe Barazinë Gjinore** në nivel të **Kuvendit Komunal.** Raportet e përgatitura do të përcillen edhe tek Grupi i Grave dhe sipas nevojës/kërkesës edhe në Agjencinë për Barazi Gjinore. Bazuar në monitorimin e kryer, PLVBGJ ***duhet të rishikohet dhe përmirësohet*** në mënyrë periodike dhe të paktën çdo një vit nga data e fillimit të zbatimit të tij.

VII. MATRICA E PLANIT LOKAL TË VEPRIMIT PËR BARAZINË GJINORE 2024 – 2026

OBJEKTIVI STRATEGJIK:	**1. FUQIZIMI EKONOMIK, PUNËSIMI I DENJË DHE PROMOVIMI I DREJTËSISË SOCIALE PËR GRATË, TË REJAT, VAJZAT DHE BURRAT, TË RINJTË, DJEMTË, NË TË GJITHË DIVERSITETIN E TYRE.**
Rezultatet e pritshme:	1.a. Pjesëmarrja e grave dhe të rejave në aplikimin dhe përfitimin e subvencioneve të komunës në lidhje me bizneset dhe ndërmarrësinë, përfshirë dhe investimin në ferma e zhvillimin rural, e përmirësuar ndjeshëm. 1.b. Qasje në shërbime sociale cilësore dhe efektive për banoret dhe banorët e komunës më në nevojë, e përmirësuar dhe ofruar në mënyrë të barabartë.
Referenca në dokumentet kryesore:	- Ligji Nr. 05/L -020 për Barazi Gjinore, nenet 1, 2, 4, 5, 6, 12, 15, 16, 17 dhe 18. - Programi i Kosovës për Barazinë Gjinore 2020 – 2024, objektivi strategjik 1, objektivat specifike 1.1 dhe 1.2. - Plani i Zbatimit në Nivel Vendi për Kosovën i Planit të Veprimit të BE-së për Barazinë Gjinore III (EU GAP III) 2021-2025, fusha tematike 3, objektivi specifikë 2, 3, 4, 5 dhe 6. - Konventa për Eliminimin e të gjithë Formave të Diskriminimit ndaj Grave (CEDAW) – nenet 2, 3, 4, 5, 11, 13 dhe 14. - Konventa e KE për Parandalimin dhe Luftimin e Dhunës ndaj Grave dhe Dhunës në Familje (Konventa e Stambollit) – nenet 4 dhe 6. - Deklarata dhe Platforma për Veprim e Pekinit (BDPfA), fushat kritike 1 dhe 6 - Agjenda 2030, Objektivat e Zhvillimit të Qëndrueshëm (SDGs) 2030, SDG 5, targets 5.1, 5.4 dhe 5.a, treguesit, 5.1.1, 5.4.1 dhe 5.a.1, SDG 8, targets 8.5 dhe 8.6, treguesit 8.5.2 dhe 8.6.1. - Plani i Veprimit për Barazinë Gjinore i BE-së 2021 – 2025 (EU GAP III), fusha tematike 3. - Karta Evropiane për Barazi të Grave dhe Burrave në Jetën Lokale, nenet 10, 11, 15, 18, 27, 31, 34 dhe 35.
Objektivi specifik:	***1.1. Rritja e qasjes së të rejave dhe grave, në të gjithë diversitetin e tyre, në shërbime, burime dhe produkte financiare, duke synuar fuqizimin ekonomik të tyre.***

Treguesi	**Vlera bazë (2024)**	**Synimi i vitit të fundit (2026)**	**Rezultati**
1.1.a. Numri i grave dhe të rejave në biznes e ndërmarrësi, që përfitojnë grante dhe subvencione.	Do përcaktohet	Rritur me 6%	Gratë dhe të rejat do të nxiten dhe mbështeten që të përdorin të gjitha burimet dhe mjetet në dispozicion, për fuqizimin e tyre dhe zhvillimin e ekonomisë së zonës. Përqindja e grave dhe të rejave të subvencionuara krahasuar me përqindjen e burrave dhe të rinjve, do të rritet vazhdimisht duke synuar plotësimin e detyrimit për trajtim të barabartë, në përputhje me ligjin për barazinë gjinore.

AKTIVITETET	ZBATIMI		AFATI KOHOR	KOSTO (€)			BURIMI I FINANCIMIT	TREGUESIT	MONITORIMI
	Drejtoria / zyra përgjegjëse	Drejtoritë/ zyrat mbështetëse		2024	2025	2026			
1.1.1. Subvencionimi i bizneseve dhe ndërmarrësive, me fokus rritjen e subvencionimit të bizneseve dhe ndërmarrësive në pronësi të grave.	Drejtoria për Ekonomi dhe Zhvillim (DEZH)	Zyra e Kryetarit (ZK) Drejtoria për Buxhet dhe Financa (DBF) Organizatat ndërkombëtare (ON)	2024 - 2026	Do përllogarit et gjatë vitit	Do përllogarit et gjatë vitit	Do përllogarit et gjatë vitit	DEZH Donatorë	- Numri i bizneseve dhe ndërmarrësive në pronësi të grave, mbështetura çdo vit	Komiteti Konsultativ për të Drejtat e Njeriut dhe Barazinë Gjinore (KKDNJBGJ)
1.1.2. Subvencionimi i start-up bizneseve duke respektuar parimet e barazisë gjinore.	DEZH	ZK DBF ON	2024 - 2026	Do përllogarit et gjatë vitit	Do përllogarit et gjatë vitit	Do përllogarit et gjatë vitit	DEZH Donatorë	- Numri i start-up biznese të grave dhe të rejave, të subvencionuara çdo vit.	KKDNJBGJ
1.1.3. Promovimi i projekteve të përkrahura nga komuna, veçanërisht ato që kontribuojnë për zhvillim dhe mundësi të barabarta për të gjitha/gjithë në shoqëri.	DEZH	ZK DBF ON	2024 - 2026	540 €	540 €	540 €	DEZH Donatorë	- 6 aktivitete të organizuara (2 në vit). - Numri i projekteve që promovohen, me fokus barazinë gjinore	KKDNJBGJ
1.1.4. Bashkëpunimi me komunat vendore dhe rajonale për përgatitjen dhe zbatimin e projekteve të përbashkëta me fokus të veçantë të rejat/të rinjtë dhe gratë në të gjithë diversitetin e tyre.	DEZH	ZK DBF Grupi i Grave (GG)	2024 - 2026	472 €	472 €	472 €	DEZH Donatorë	- 6 takime të organizuara për bashkëpunim ndërmjet komunave (2 në vit) - Numri i projekteve të përbashkëta të përgatitura	KKDNJBGJ

		Komunat vendore dhe rajonale ON							
1.1.5. Bashkëpunimi me korporata biznesesh për sigurimin e vendeve të punës dhe mundësive për punë praktike, për të rejat/rinjtë dhe gratë, në të gjithë diversitetin e tyre, si dhe për personat me aftësi të kufizuara (me fokus gratë me aftësi të kufizuara).	DEZH	ZK DBF GG Korporatat e bizneseve ON	2024 - 2026	244 €	244 €	244 €	DEZH Donatorë	- 3 takime të organizuara për bashkëpunim (1 në vit me 10 biznese) - Numri i të punësuarave/punësuarve ndarë sipas seksit, moshës, aftësive, etnisë, etj.	KKDNJBGJ
1.1.6. Trajnimi i përfitueseve/ përfituesve të kategorive sociale dhe angazhimi i tyre në programet e punësimit.	DEZH	Zyra për Punësim (ZP) ZBGJ Qendra për Punë Sociale (QPS) OJQ ON	2024 - 2026	1,100 € (nga të cilat 440 € komuna dhe 660 € hendek financiar)	1,100 € (nga të cilat 440 € komuna dhe 660 € hendek financiar)	1,100 € (nga të cilat 440 € komuna dhe 660 € hendek financiar)	DEZH Donatorë	- 6 trajnime të zhvilluara (2 në vit) - 120 persona të trajnuar (40 në vit), ndarë sipas seksit, moshës, aftësive, etnisë, etj.	KKDNJBGJ
1.1.7. Trajnimi dhe aftësimi i grave në Teknologjinë e Informacionit dhe Komunikimit.	ZBGJ DKA	ZP OJQ ON	2024 - 2026	2,702 € (nga të cilat 2,390 € komuna dhe 312 € hendek financiar)	2,702 € (nga të cilat 2,390 € komuna dhe 312 € hendek financiar)	2,702 € (nga të cilat 2,390 € komuna dhe 312 € hendek financiar)	ZK DKA Donatorë	- 3 kurse 3 mujore të zhvilluara (1 në vit) -30 gra të aftësuara (10 në çdo kurs) ndarë sipas moshës, etnisë, etj.	KKDNJBGJ

Sektori Pronësoro - Juridik	2024 - 2026	21,700 €	21,700 €	21,700 €	DGJK	- Numri i pronave të regjistruara në vit në emër të të dy bashkëshortëve, ose në emër të gruas[13].	KKDNJBGJ

ekonomik i grave dhe të rejave në zonat rurale dhe nxitja e tyre për t'u angazhuar me ferma e ndërmarrësi.

	Vlera bazë (2024)	Synimi i vitit të fundit (2026)	Rezultati
të gjithë në fushën	2%	10%	Gratë dhe të rejat në zonat rurale do të mbështeten vazhdimisht nga komuna për t'u fuqizuar ekonomikisht dhe për të zgjeruar aktivitetin e tyre.

ZBATIMI		AFATI KOHOR	KOSTO (€)			BURIMI I FINANCIMIT	TREGUESIT	MONITORIMI
a / ëse	Drejtoritë/ zyrat mbështetëse		2024	2025	2026			
për dhe	OJQ ON	2024 - 2026	600 €	800 €	1000 €	DBP Donatorë	- 5 trajnime të zhvilluara. - 110 gra të trajnuara (ndarë sipas zonës, llojit të trajnimit, etj.)	KKDNJBGJ

emër të dy bashkëshortëve kanë regjistruar pronën e përbashkët 434 çifte bashkëshortore , ndërsa në emër të gruas 144. Por pritet që të ketë
ıdim.

1.2.2. Informimi i grave në sektorin e bujqësisë mbi subvencionimin nga komuna, grantet dhe subvencionet nga Ministria e Bujqësisë dhe Zhvillimit Rural, etj.[16]	DBP	ZBGJ Këshillat Lokalë OJQ ON	2024 - 2026	500 €	500 €	500 €	DBP Donatorë	- 3 takime informuese (1 në vit) - Numri i grave të informuara, ndarë sipas moshës, etnisë, vendbanimit, etj.	KKDNJBGJ
1.2.3. Sensibilizimi për pjesëmarrjen e grave fermere në Shërbime Këshilluese.	DBP	ZBGJ OJQ ON	2024 - 2026	500 €	500 €	500 €	DBP Donatorë	-Numri i takimeve sensibilizuese të zhvilluara. - Numri i grave të informuara (në vit) ndarë sipas moshës, etnisë, vendbanimit, etj.	KKDNJBGJ
1.2.4. Mbështetja teknike e grave dhe të rejave fermere dhe në ndërmarrësi, për përgatitjen e biznesplaneve.	DBP	OJQ ON	2024 - 2026	Do përllogarit et gjatë vitit	Do përllogarit et gjatë vitit	Do përllogarit et gjatë vitit	DBP Donatorë	- Numri i grave të mbështetura me biznesplane të përgatitura	KKDNJBGJ
1.2.5. Subvencionimi i fermave dhe ndërmarrësive në zonat rurale, duke synuar veçanërisht subvencionimin e grave dhe të rejave fermere e në ndërmarrësi.	DBP	OJQ ON	2024 - 2026	110,000 €[17]	110,000 €	110,000 €	DBP Donatorë	- Numri i grave të subvencionuara në bujqësi	KKDNJBGJ

[16] Ky aktivitet bazohet në analizën gjinore buxhetore, të zhvilluar nga Drejtoria për Bujqësi dhe Pylltari dhe përkrahur nga ekspertiza e UN Women në kuadër të Programit Rajonal: "Financimi transformues për Barazinë Gjinore drejt një Qeverisjeje më Transparente, Gjithëpërfshirëse dhe Llogaridhënëse në Ballkanin Perëndimor", i financuar nga SIDA dhe i zbatuar në Kosovë prej vitit 2020.

[17] Kjo është shuma totale për subvencionim të fermave dhe ndërmarrësive. Komuna do të përllogarisë dhe raportojë çdo vit numrin e grave dhe të rejave fermere e në ndërmarrësi të subvencionuara, si dhe shumën përkatëse nga ky total që shkon për mbështetjen e tyre.

1.2.6. Informimi i grave për mundësitë dhe përparësitë e organizimit në kooperativa.	DBP	DEZH OJQ ON	2024 - 2026	Do përllogarit et gjatë vitit	Do përllogarit et gjatë vitit	Do përllogarit et gjatë vitit	DBP Donatorë	- Numri i takimeve informuese të organizuara (në vit) - Numri i fletëpalosjeve të shpërndara	KKDNJBGJ
1.2.7. Sesione informuese me gratë dhe të rejat mbi të drejtat pronësore dhe trashëgiminë, me fokus të drejtat pronësore të grave rurale.	ZBGJ	DGJK GG OJQ ON	2024 - 2026	344 €	344 €	344 €	ZK Donatorë	- 3 sesione të zhvilluara (1 në vit) - 60 persona të informuar (20 në vit), ndarë sipas seksit, moshës, etnisë, etj.	KKDNJBGJ
1.2.8. Organizimi i panaireve të ndërmarrjeve në pronësi të grave edhe në fusha jo tipike; dhe organizimi i B2B, në vend dhe jashtë, për të marrë mësime, rrjetëzim, promovim dhe zgjerim të tregut.	DBP	DEZH GG OJQ ON	2024 - 2026	Do përllogarit et gjatë vitit	Do përllogarit et gjatë vitit	Do përllogarit et gjatë vitit	DBP Donatorë	- Numri i panaireve të organizuara -Numri i grave të mbështetura për pjesëmarrjen në panaire (në vit).	KKDNJBGJ

Objektivi specifik:	*1.3. Rritja e qasjes së barabartë në shërbime sociale cilësore e të përgjegjshme gjinore, përmes mbështetjes socio-ekonomike dhe masave afirmative të nevojshme për promovimin e drejtësisë sociale.*		
Treguesi	**Vlera bazë (2024)**	**Synimi i vitit të fundit (2026)**	**Rezultati**
1.3.a. Numri i banoreve / banorëve me qasje në shërbime sociale cilësore e të përgjegjshme gjinore.	Do të përcaktohet	Rritur me 6%	Përmirësimi i shërbimeve sociale dhe zgjerimi i gamës së tyre sipas nevojave të ndryshme gjinore të evidentuara në komunitet, për grupe të ndryshme sociale.

ATIMI			KOSTO (€)					
	Drejtoritë/ institucionet mbështetëse	AFATI KOHOR	2024	2025	2026	BURIMI I FINANCIMIT	TREGUESIT	MONITORIMI
	Zyra Ligjore ZBGJ OJQ ON	2024	300 €	/	/	DSHPS	- Materiali i përgatitur	KKDNJBGJ
	Zyra e Punësimit (ZP) ZBGJ GG OJQ ON	2024 – 2026	546 € (nga të cilat 440 € komuna dhe 106 € hendek financiar)	546 € (nga të cilat 440 € komuna dhe 106 € hendek financiar)	546 € (nga të cilat 440 € komuna dhe 106 € hendek financiar)	DSHPS Donatorë	- 6 takime të organizuara (2 në vit) - 90 persona të informuar (30 në vit), ndarë sipas seksit, moshës, pozicionit, etj.	KKDNJBGJ
	QPS ZBGJ GG OJQ	2024 – 2026	591 € (nga të cilat 429 € komuna dhe 162 € hendek financiar)	591 € (nga të cilat 429 € komuna dhe 162 € hendek financiar)	591 € (nga të cilat 429 € komuna dhe 162 € hendek financiar)	DSHPS Donatorë	- 9 takime të organizuara (3 në vit). - 108 persona të informuar (36 në vit), ndarë sipas seksit, moshës,	KKDNJBGJ

QPS ZBGJ	2024 – 2026	30,000 €[19]	30,000 €[20]	30,000 €[21]	ZK DSHPS	- Numri i rasteve të subvencionuara në vit, ndarë sipas seksit, moshës, etnisë, kategorisë sociale, etj.	KKDNJBGJ
Strehimoret	2024 – 2026	4,000 €	4,000 €	4,000 €	DSHPS QPS	- Numri i rasteve të viktimave (të Lipjanit), të mbështetura me shërbime në strehimore çdo vit.	KKDNJBGJ
QPS OJQ ON	2024 – 2026	13,000 €	13,000 €	13,000 €	DSHPS Donatorë	- 30 raste të mbështetura për renovim dhe meremetim të shtëpive (10 çdo vit)	KKDNJBGJ
ZK QPS ZBGJ OJQ	2024 – 2026	Do përllogarit et gjatë vitit	Do përllogarit et gjatë vitit	Do përllogarit et gjatë vitit	DSHPS ZK	- Numri i viktimave të mbështetura me shërbime psiko-sociale	KKDNJBGJ

I PABARAZIVE GJINORE NË ARSIM CILËSOR DHE TË MËSUARIT GJATË GJITHË JETËS, PËR TË REJAT, JZAT DHE DJEMTË, NË TË GJITHË DIVERSITETIN E TYRE.

e, të rejave dhe vajzave, në të gjithë diversitetin e tyre, në arsimin cilësor dhe të mësuarit gjatë gjithë jetës, e përmirësuar

	2.b. Më shumë vajza, të reja dhe gra të Komunës, të angazhuara në aktivitete sportive e kulturore.
Referenca në dokumentet kryesore:	- Ligji Nr. 05/L -020 për Barazi Gjinore, nenet 2, 4, 5, 6, 12, 20 dhe 18. - Programi i Kosovës për Barazinë Gjinore 2020 – 2024, objektivi strategjik 2, objektivat specifike 2.1 dhe 2.2. - Plani i Zbatimit në Nivel Vendi për Kosovën i Planit të Veprimit të BE-së për Barazinë Gjinore III (EU GAP III) 2021-2025, fusha tematike 3, objektivi specifikë 2, 3, 4, 5 dhe 6. - Konventa për Eliminimin e të gjithë Formave të Diskriminimit ndaj Grave (CEDAW) – nenet 2, 3, 4, 5 dhe 10. - Konventa e KE për Parandalimin dhe Luftimin e Dhunës ndaj Grave dhe Dhunës në Familje (Konventa e Stambollit) – nenet 4 dhe 6. - Deklarata dhe Platforma për Veprim e Pekinit (BDPfA), fushat kritike 2 - Agjenda 2030, Objektivat e Zhvillimit të Qëndrueshëm (SDGs) 2030, SDG 4, target 4.2, 4.3, 4.4, 4.5, 4.7 dhe 4.5, treguesit 4.2.1, 4.3.1, 4.4.1, 4.7.1 dhe 4.a.1; SDG 5, target 5.1 dhe 5.c, treguesit 5.1.1 dhe 5.c.1. - Plani i Veprimit për Barazinë Gjinore i BE-së 2021 – 2025 (EU GAP III), fusha tematike 3. - Karta Evropiane për Barazi të Grave dhe Burrave në Jetën Lokale, nenet 10, 13, 16, 20, 24, 31, 34 dhe 35.
Objektivi specifik:	*2.1. Ofrimi i mundësive të barabarta për arsim cilësor e të mësuarit gjatë gjithë jetës, për vajzat, të rejat dhe djemtë, të rinjtë e Komunës, në të gjithë diversitetin e tyre.*

Treguesi	Vlera bazë (2023/2024)	Synimi i vitit të fundit (2026)	Rezultati
2.1.a. Numri i vajzave, të rejave nga të gjitha grupet, të përfshira në takime informuese e sensibilizuese mbi çështje të barazisë gjinore.	Do përcaktohet	Rritur me 6%	Më shumë vajza, të reja nga të gjitha grupet, të përfshira në shërbime cilësore të arsimit.

AKTIVITETET	ZBATIMI		AFATI KOHOR	KOSTO (€)			BURIMI I FINANCIMIT	TREGUESIT	MONITORIMI
	Drejtoria / zyra përgjegjëse	Drejtoritë/ institucionet mbështetëse		2024	2025	2026			
2.1.1. Sesione informuese me nxënëset dhe nxënësit në shkolla për t'i orientuar drejt arsimit profesional dhe profesioneve që thyejnë stereotipat gjinore.	DKA	ZP ZBGJ QPS OJQ ON	2024 - 2026	500 €	500 €	600 €	DKA Donatorë	- 9 aktivitete të zhvilluara (3 në vit) - 300 persona të përfshirë (100 në vit), ndarë sipas seksit, moshës, etnisë, etj.	KKDNJBGJ

2.1.2. Sesione informuese me nxënëset dhe nxënësit në shkolla, mbi martesën e hershme dhe normat gjinore e praktikat e dëmshme shoqërore.	DKA	ZBGJ GG OJQ ON	2024 - 2026	350 €	400 €	500 €	DKA Donatorë	- 15 sesione informuese të realizuara (5 në vit) - 450 nxënëse/ nxënës të përfshirë (150 në vit) ndarë sipas seksit, moshës, etj.	KKDNJBGJ
2.1.3. Aktivitete informuese me nxënëset dhe nxënësit në shkolla, mbi format e ndryshme të dhunës me bazë gjinore dhe mbrojtja që ofrohet në këtë drejtim, përfshirë dhe dhunën kibernetike e aspektet gjinore të saj.	DKA	ZBGJ GG DSHPS QPS Policia e Kosovës OJQ ON	2024 - 2026	400 €	350 €	450 €	DKA Donatorë	- 30 aktivitete informuese të realizuara (10 në vit) - 900 nxënëse/ nxënës të përfshirë (300 në vit) ndarë sipas seksit, moshës, etj.	KKDNJBGJ
2.1.4. Aktivitete informuese mbi trafikimin e qenieve njerëzore me fokus trafikimin e vajzave, të rejave dhe grave.	DKA	ZBGJ GG QPS OJQ ON	2024 - 2026	500 €	500 €	500 €	DKA Donatorë	- 30 aktivitete informuese të realizuara (10 në vit) - 1500 nxënëse/ nxënës të përfshirë (500 në vit) ndarë sipas seksit, moshës, etj.	KKDNJBGJ

2.1.5. Takime informuese për krijimin e mundësive për përfshirjen e fëmijëve vajza dhe djem me nevoja të veçanta në institucionet parashkollore dhe parafillore.	DKA	MASHTI OJQ ON	2024 - 2026	350 €	350 €	400 €	DKA Donatorë	- 15 takime të realizuara (5 në vit) - 30 fëmijë me AK të përfshirë në sistemin arsimor ndarë sipas seksit, moshës, aftësisë, etj.	KKDNJBGJ
2.1.6. Aktivitete vetëdijesuese për parandalimin e braktisjes së shkollimit për vajza dhe djem në arsimin e mesëm të lartë, me fokus të komunitetet Rome, Ashkali dhe Egjiptian.	Zyra e Komuniteteve	DKA ZBGJ	2024 - 2026	500 €	500 €	550 €	DKA	- 27 aktiviteteve të zhvilluara (9 në vit) - 405 persona të përfshirë (135 në vit) ndarë sipas seksit, moshës, etnisë, etj.	KKDNJBGJ

Objektivi specifik:	*2.2. Promovimi i modeleve të suksesshme të grave, të rejave dhe vajzave, në të gjithë diversitetin e tyre, që investojnë dhe marrin pjesë aktivisht në art, kulturë dhe sport.*		
Treguesi	**Vlera bazë (2023/2024)**	**Synimi i vitit të fundit (2026)**	**Rezultati**
2.2.a. Përqindja e grave, të rejave dhe vajzave që përfitojnë nga subvencionet në sport, kulturë, dhe rini.	Do përcaktohet	Rritur me 6%	Më shumë gra, të reja dhe vajza që promovohen si modele të suksesshme në art, kulturë dhe sport, si dhe mbështeten me subvencione nga komuna për këtë qëllim.

AKTIVITETET	ZBATIMI		AFATI KOHOR	KOSTO (€)			BURIMI I FINANCIMIT	TREGUESIT	MONITORIMI
	Drejtoria / zyra përgjegjëse	Drejtoritë/ institucionet mbështetëse		2024	2025	2026			
2.2.1. Sesione informuese me fokus vajzat, të rejat dhe gratë për rëndësinë e pjesëmarrjes së tyre në aktivitete	Drejtoria për Kulturë, Rini	OJQ ON	2024 - 2026	248 €	248 €	248 €	DKRS	- 3 sesione informuese të	KKDNJBGJ

sportive, duke përfshirë këtu klubet e ndryshme sportive[22].	dhe Sport (DKRS)							realizuara (1 në vit) - 30 pjesëmarrëse (10 në vit) ndarë sipas moshës, etnisë, etj.	
2.2.2. Mbështetje vjetore e OJQ sportive për përkrahjen e sportit lokal (duke respektuar parimet e barazisë gjinore) dhe shtimi i klubeve te grave dhe sporteve të reja[23].	DKRS	OJQ ON	2024 - 2026	100,000 €	100,000 €	100,000 €	DKRS	- 60 OJQ sportive të mbështetura (20 në vit), ndarë sipas përfaqësimit dhe llojit të aktiviteteve.	KKDNJBGJ
2.2.3. Promovimi i modeleve të grave, të rejave dhe vajzave gjatë organizimit të Festivalit "Mërgata Fest and Sport".	DKRS	OJQ	2024 - 2026	50,000 €	50,000 €	50,000 €	DKRS	- 3 festivale të organizuara, me mbështetjen e OJQ (1 në vit) - Numri i grave, të rejave e vajzave që promovohen gjatë tyre, ndarë sipas moshës, etnisë, fushës ku spikatin, etj	KKDNJBGJ
2.2.4. Mbështetja e projekteve të OJQ në kulturë, rini dhe sport, për aktivitete në	DKRS	OJQ	2024 - 2026	48,000 €	48,000 €	48,000 €	DKRS	- 5-10 OJQ të mbështetura çdo vit	KKDNJBGJ

[22] Ky aktivitet bazohet në analizën gjinore buxhetore, të zhvilluar nga Drejtoria për Kulturë, Rini dhe Sport dhe përkrahur nga ekspertiza e UN Women në kuadër të Programit Rajonal: "Financimi transformues për Barazinë Gjinore drejt një Qeverisjeje më Transparente, Gjithëpërfshirëse dhe Llogaridhënëse në Ballkanin Perëndimor", i financuar nga SIDA dhe i zbatuar në Kosovë prej vitit 2020.
[23] Ky aktivitet bazohet në analizën gjinore buxhetore, të zhvilluar nga Drejtoria për Kulturë, Rini dhe Sport dhe përkrahur nga ekspertiza e UN Women në kuadër të Programit Rajonal: "Financimi transformues për Barazinë Gjinore drejt një Qeverisjeje më Transparente, Gjithëpërfshirëse dhe Llogaridhënëse në Ballkanin Perëndimor", i financuar nga SIDA dhe i zbatuar në Kosovë prej vitit 2020.

vazhdimësi gjatë vitit, duke respektuar parimet e BGJ.									
2.2.5. Çmimi i sportistes / sportistit, trajneres/ trajnerit dhe lexueses / lexuesit të vitit, si dhe përzgjedhja e talentit te fëmijët me aftësi të kufizuara.	DKRS	OJQ	2024 - 2026	Kosto e përfshirë në aktivitetin 2.2.4	Kosto e përfshirë në aktivitetin 2.2.4	Kosto e përfshirë në aktivitetin 2.2.4	DKRS	4 çmime në vit, ndarë sipas seksit, moshës, talentit, etj.	KKDNJBGJ
2.2.6. Pasurimi i bibliotekës me tituj librash të autoreve gra, ose me tematikë mbi barazinë gjinore.	DKRS	Biblioteka Kombëtare OJQ ON	2025 - 2026	/	Kosto e përfshirë në aktivitetin 2.2.4	Kosto e përfshirë në aktivitetin 2.2.4	DKRS	- Numri i titujve të librave të autoreve gra, ose me tematikë barazinë gjinore	KKDNJBGJ
2.2.7. Shkëmbim eksperiencash mes zyrtareve / zyrtarëve të arkivës në komunat përreth dhe në rajon.	DKRS	Komunat përreth Agjencioni Shtetëror i Arkivave të Kosovës (ASHAK)	2025 - 2026	/	Do përllogarit et gjatë vitit.	Do përllogarit et gjatë vitit.	DKRS	Numri i vizitave të realizuara	KKDNJBGJ

OBJEKTIVI STRATEGJIK:	3. PROMOVIMI I BARAZISË GJINORE DHE FUQIZIMI I GRAVE, TË REJAVE DHE VAJZAVE NË TË GJITHË DIVERSITETIN E TYRE.
Rezultatet e pritshme:	3.a. Pjesëmarrja e të rejave dhe grave, në të gjithë diversitetin e tyre, në vendimmarrjen politike e publike, e përmirësuar. 3.b. Planet e zhvillimit dhe ndërhyrjes në të gjitha fushat, si dhe programet buxhetore të Komunës, me perspektivën gjinore të integruar.
Referenca në dokumentet kryesore:	- Ligji Nr. 05/L -020 për Barazi Gjinore, nenet 1, 2, 4, 5, 6, 12. - Programi i Kosovës për Barazinë Gjinore 2020 – 2024, objektivi strategjik 1, objektivi specifik 1.2, objektivi strategjik 3, objektivat specifike 3.1 dhe 3.2. - Plani i Zbatimit në Nivel Vendi për Kosovën i Planit të Veprimit të BE-së për Barazinë Gjinore III (EU GAP III) 2021-2025, fusha tematike 1, objektivat specifike 3.2 dhe 3.7, fusha tematike 4, objektivat specifike 4.1, 4.2 dhe 4.4. - Konventa për Eliminimin e të gjithë Formave të Diskriminimit ndaj Grave (CEDAW) – nenet 2, 3, 4, 5 dhe 7. - Konventa e KE për Parandalimin dhe Luftimin e Dhunës ndaj Grave dhe Dhunës në Familje (Konventa e Stambollit) – nenet 4 dhe 6. - Deklarata dhe Platforma për Veprim e Pekinit (BDPfA), fushat kritike 7, 8 dhe 9.

	- Agjenda 2030, Objektivat e Zhvillimit të Qëndrueshëm (SDGs) 2030, SDG 5, target 5.1, 5.2, 5.3, 5.4, 5.a dhe 5.c, treguesit 5.1.1, 5.2.1, 5.2.2, 5.3.1, 5.4.1, 5.5.1, 5.5.2, 5.a.1, 5.a.2 dhe 5.c.1; SDG 16, target 16.7 dhe 16.b, treguesit 16.7.1, 16.7.2 dhe 16.b.1 - Plani i Veprimit për Barazinë Gjinore i BE-së 2021 – 2025 (EU GAP III), fusha tematike 4. - Karta Evropiane për Barazi të Grave dhe Burrave në Jetën Lokale, nenet 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9 dhe 10.
Objektivi specifik:	*3.1. Krijimi i mundësive të barabarta dhe rritja e pjesëmarrjes së grave, të rejave dhe vajzave në të gjithë diversitetin e tyre, në vendimmarrjen politike e publike, duke luftuar steriotipet gjinore, diskriminimin dhe disavantazhimin e shumëfishtë.*

Treguesi	**Vlera bazë (2024)**	**Synimi i vitit të fundit (2026)**	**Rezultati**
3.1.a. Numri i grave, të rejave dhe vajzave, në të gjithë diversitetin e tyre, të informuara mbi të drejtat dhe rëndësinë e pjesëmarrjes së barabartë në vendimmarrjen politike e publike.	Do përcaktohet	Rritur me 10%	Më shumë vajza, të reja e gra, në të gjithë diversitetin e tyre, informohen e vetëdijesohen për të drejtat dhe rëndësinë e pjesëmarrjes së barabartë në vendimmarrjen politike e publike.

AKTIVITETET	ZBATIMI		AFATI KOHOR	KOSTO (€)			BURIMI I FINANCIMIT	TREGUESIT	MONITORIMI
	Drejtoria / zyra përgjegjëse	**Drejtoritë/ institucionet mbështetëse**		**2024**	**2025**	**2026**			
3.1.1. Takime vetëdijesuese me gratë dhe të rejat, mbi rëndësinë e barazisë në pjesëmarrje dhe lidership, në vendimmarrjen politike e publike dhe nxitjen e tyre për të marrë pjesë në Këshillat Lokalë.	ZBGJ	ZK GG OJQ ON	2026	/	/	534 € (nga të cilat 402 € komuna dhe 132 € hendek financiar)	ZK Donatorë	- 2 takime të organizuara - 40 persona të informuar, ndarë sipas seksit, moshës, etnisë, vendbanimit, etj.	KKDNJBGJ
3.1.2. Takime informuese me Grupin e Grave dhe me gratë, të rejat e vajzat, mbi integrimin gjinor dhe çështje të barazisë gjinore e lidershipit.	ZBGJ	GG OJQ ON	2024 - 2026	261 € (nga të cilat 195 € komuna dhe 66 € hendek financiar)	261 € (nga të cilat 195 € komuna dhe 66 € hendek financiar)	261 € (nga të cilat 195 € komuna dhe 66 € hendek financiar)	ZK Donatorë	- 3 takimeve të organizuara (1 në vit) - 90 gra të informuara (30 në vit), ndarë sipas pozitës, partisë politike, etj.	KKDNJBGJ

3.1.3. Aktivitete informuese në kuadër të javës së "8 Marsit – Dita Ndërkombëtare e Gruas".	ZBGJ	DKA GG OJQ ON	2024 - 2026	2,000 €	2,000 €	2,000 €	ZK Donatorë	- 3 aktivitete të organizuara (1 në vit) - 240 persona të informuar (80 në vit), ndarë sipas seksit, moshës, etnisë, statusit, vendbanimit, etj.	KKDNJBGJ
3.1.4. Aktivitete vetëdijesuese[24] në kuadër të 16 Ditëve të Aktivizmit kundër dhunës me bazë gjinore.	ZBGJ	Anëtarët e MK GG OJQ ON	2024 - 2026	2,220 € (nga të cilat 1,860 € komuna dhe 360 € hendek financiar)	2,220 € (nga të cilat 1,860 € komuna dhe 360 € hendek financiar)	2,220 € (nga të cilat 1,860 € komuna dhe 360 € hendek financiar)	ZK Donatorë	- 30 aktivitete të organizuara (10 në vit) - 450 persona të informuar (150 në vit), ndarë sipas seksit, moshës, etnisë, statusit, vendbanimit, etj.	KKDNJBGJ
3.1.5. Takime me të punësuarat / punësuarit në institucione lokale dhe diskutimi mbi rëndësinë e njohjes dhe raportimit të ngacmimeve seksuale në vendin e punës.	ZBGJ	ABGJ GG OJQ ON	2024 - 2026	675 € (nga të cilat 195 € komuna dhe 480 € donatorët dhe ABGJ)	675 € (nga të cilat 195 € komuna dhe 480 € donatorët dhe ABGJ)	675 € (nga të cilat 195 € komuna dhe 480 € donatorët dhe ABGJ)	ZK Donatorë	- 3 takime të organizuara (1 në vit) - 60 persona të informuar (20 në vit), ndarë sipas seksit, moshës, etnisë, vendbanimit, etj.	KKDNJBGJ

[24] Në bashkëpunim me UNHCR dhe sipas nevojës, këtu do të shihet mundësia e organizimit të një takimi me "gra nën mbrojtje ndërkombëtare" (me status refugjateje, të përkohshëm dhe nën mbrojtje plotësuese) dhe me status "pa shtetësi", ose do të mundësohet përfshirja e këtyre grave në takimet e planifikuara, me synim informimin e tyre mbi legjislacionin dhe mbrojtjen që ofrohet në këtë drejtim.

AKTIVITETET	ZBATIMI – Drejtoria / zyra përgjegjëse	ZBATIMI – Drejtoritë/ institucionet mbështetëse	AFATI KOHOR	KOSTO (€) 2024	KOSTO (€) 2025	KOSTO (€) 2026	BURIMI I FINANCIMIT	TREGUESIT	MONITORIMI
3.1.6. Përfshirja e gjuhës së ndjeshme gjinore në të gjitha dokumentet dhe publikimet që bën komuna.	Të gjitha drejtoritë komunale	ZBGJ	2024 - 2026	750 €	750 €	750 €	Të gjitha drejtoritë komunale	- Përmirësimi i gjuhës në dokumentet dhe publikimet e komunës.	KKDNJBGJ

Objektivi specifik:	3.2. Rritja e masave dhe veprimeve të Komunës që marrin parasysh e zbatojnë integrimin gjinor dhe buxhetimin e përgjegjshëm gjinor.

Treguesi	Vlera bazë (2024)	Synimi i vitit të fundit (2026)	Rezultati
3.2.a. Përqindja e buxhetit komunal dedikuar veprimeve për fuqizimin e grave dhe përparimin drejt barazisë gjinore.	Do përcaktohet	Rritur me 6%	Komuna do të hedhë hapa konkretë për integrimin gjinor në të gjithë fushat e veprimtarisë së saj, që do të realizohen duke përdorur si mjet kryesor buxhetimin e përgjegjshëm gjinor.

AKTIVITETET	ZBATIMI		AFATI KOHOR	KOSTO (€)			BURIMI I FINANCIMIT	TREGUESIT	MONITORIMI
	Drejtoria / zyra përgjegjëse	Drejtoritë/ institucionet mbështetëse		2024	2025	2026			
3.2.1. Ngritja e kapaciteteve të zyrtareve / zyrtarëve të komunës, për integrimin gjinor, vlerësimin e ndikimit gjinor në politika publike në nivel lokal.	ZBGJ	Drejtoritë Komunale IKAP OJQ ON	2024 - 2026	720 € (nga të cilat 145 € komuna dhe 575 € donatorët)	720 € (nga të cilat 145 € komuna dhe 575 € hendek financiar)	720 € (nga të cilat 145 € komuna dhe 575 € hendek financiar)	ZK Donatorë[25]	- 3 trajnime të zhvilluara (1 në vit) - 45 persona të trajnuar (15 në vit) ndarë sipas seksit, pozitës, etj.	KKDNJBGJ
3.2.2. Ngritja e kapaciteteve të zyrtareve / zyrtarëve të komunës, për aplikimin e buxhetimit të përgjegjshëm gjinor.	DBF	Drejtoritë Komunale ZBGJ OJQ	2024 - 2026	720 € (nga të cilat 145 € komuna dhe 575 € donatorët)	720 € (nga të cilat 145 € komuna dhe 575 € hendek financiar)	720 € (nga të cilat 145 € komuna dhe 575 € hendek financiar)	ZK Donatorë[26]	- 3 trajnime të zhvilluara (1 në vit) - 45 persona të trajnuar (15 në	KKDNJBGJ

[25] Në zbatimin e këtij aktiviteti do të japë mbështetje edhe UN Women
[26] Në zbatimin e këtij aktiviteti do të japë mbështetje edhe UN Women

		ON						vit) ndarë sipas seksit, pozitës, etj.	
3.2.3. Analiza gjinore dhe zbatimi i buxhetimit të përgjegjshëm gjinor (BPGJ) nga drejtoritë e komunës.	DBF	Drejtoritë Komunale OJQ ON	2024 - 2026	600 €	600 €	600 €	Drejtoritë Komunale Donatorët	- 3 programe buxhetore[27] (1 në vit) ku aplikohet analiza gjinore dhe zbatohet BPGJ.	KKDNJBGJ
3.2.4. Përgatitja e formave të unifikuara për mbledhjen e të dhënave të ndara sipas seksit dhe karakteristikave të tjera, për të gjitha aktivitetet që organizon komuna.	ZBGJ	Drejtoritë Komunale OJQ ON	2024	700 €	/	/	ZK Drejtoritë Komunale Donatorë	- Format e përgatitura dhe të shpërndara në të gjitha drejtoritë e komunës	KKDNJBGJ
3.2.5. Takime për të nxitur pjesëmarrjen e grave / të rejave, në të gjithë diversitetin e tyre, në të gjitha dëgjimet publike, e veçanërisht në dëgjimet publike buxhetore.	Të gjitha drejtoritë komunale	Këshillat Lokale GG ZBGJ OJQ ON	2024 - 2026	996 € (nga të cilat 852 € komuna dhe 144 € hendek financiar)	996 € (nga të cilat 852 € komuna dhe 144 € hendek financiar)	996 € (nga të cilat 852 € komuna dhe 144 € hendek financiar)	Të gjitha drejtoritë komunale Donatorë	- 12 takime të zhvilluara (4 në vit) - 180 pjesëmarrëse (60 në vit), ndarë sipas seksit, moshës, etnisë, etj.	KKDNJBGJ
3.2.6. Mbledhja e të dhënave bazë për të gjithë treguesit në nivel objektivi specifik, të përcaktuar për matjen e progresit të këtij Plani Lokal të Veprimit për Barazinë Gjinore (PLVBGJ)	Drejtoritë komunale përgjegjëse sipas aktiviteteve në çdo objektiv specifik	ZBGJ	2024	400 €	/	/	Drejtoritë komunale përgjegjëse	- Tabela me të dhëna të plotësuara të vlerës bazë për secilin tregues të objektivave specifikë	KKDNJBGJ

[27] Komuna do matë edhe % e buxhetit për veprime për barazinë gjinore dhe fuqizimin e gruas kundrejt buxhetit total të komunës

3.2.7. Shtimi në faqen zyrtare të internetit të Komunës, i një vegëze me informacione dedikuar çështjeve të Barazisë Gjinore dhe përditësimi rregullisht i saj.	Zyra për Informim	ZBGJ Drejtoritë komunale përkatëse	2024 - 2026	1,050 €	1,000 €	1,000 €	Drejtoritë komunale përkatëse	- Vegëza e shtuar në faqen e komunës, me informacione të përditësuara rregullisht. - Numri i ndjekëseve/ ndjekësve.	KKDNJBGJ
3.2.8. Publikimi në faqen e komunës i gjeteve kryesore nga monitorimi i zbatimit të këtij Plani Lokal të Veprimit për Barazinë Gjinore.	Zyra për Informim	ZBGJ	2024 - 2026	800 €	800 €	800 €	ZK	- Raporti i monitorimit të përvitshëm të zbatimit të PLVBGJ - Link-u i publikimit të gjetjeve (dhe gjetjet e publikuara rregullisht)	KKDNJBGJ
3.2.9. Aktivitet sensibilizues me rastin e 3 dhjetorit, Ditës Ndërkombëtare të Personave me Aftësi të Kufizuara	ZBGJ	ZK OJQ ON	2024 - 2026	400 €	400 €	400 €	ZK Donatorë	-3 aktivitete (1 në vit) - 150 persona të sensibilizuar (50 në vit) ndarë sipas seksit, moshës, etnisë, AK, statusit, etj.	KKDNJBGJ
3.2.10. Ditë e hapur: "Tetori muaji i mundësive të barabarta"	ZBGJ	ZK OJQ ON	2024 - 2026	500 € (do përllogarit et)	500 € (do përllogarit et)	500 € (do përllogarit et)	ZK Donatorë	-3 ditë të hapura të organizuara (1 në vit) - 60 personave me AK të përfshirë	KKDNJBGJ

								(20 në vit), ndarë sipas seksit, etnisë, moshës, AK, statusit, etj.	

OBJEKTIVI STRATEGJIK:	4. PROMOVIMI DHE EDUKIMI SHËNDETËSOR, PROMOVIMI I SHËNDETIT DHE TË DREJTAVE SEKSUALE DHE RIPRODHUESE.
Rezultatet e pritshme:	4.a. Edukimi mbi shëndetin seksual e riprodhues mes profesionisteve/profesionistëve dhe në komunitet, merr rëndësi të veçantë. 4.b. Vendimmarrja tek vajzat, djemtë, të rejat, të rinjtë, gratë dhe burrat për shëndetin seksual e riprodhues, e përmirësuar ndjeshëm. 4.c. Plani Komunal i Veprimit për Promovim dhe Edukim Shëndetësor 2024-2026, i hartuar dhe aprovuar brenda vitit 2024. 4.d. Informimi dhe edukimi i grave dhe vajzave të reja rreth shërbimeve shëndetësore të cilat ofrohen në kujdesin parësor shëndetësor, i përmirësuar ndjeshëm. 4.e. Informimi dhe edukimi i grave rreth parandalimit dhe menaxhimit të sëmundjeve kronike jo ngjitëse si: hipertension, diabet, astma, kanceri i gjirit, kanceri i qafës së mitrës, etj., i përmirësuar ndjeshëm.
Referenca në dokumentet kryesore:	- Ligji Nr. 05/L -020 për Barazi Gjinore, nenet 2,4, 5, 6, 11 dhe 12. - Programi i Kosovës për Barazinë Gjinore 2020 – 2024, objektivi strategjik 2, objektivi specifik 2.3. - Plani i Zbatimit në Nivel Vendi për Kosovën i Planit të Veprimit të BE-së për Barazinë Gjinore III (EU GAP III) 2021-2025, fusha tematike 2, objektivat specifike 2.1 dhe 2.2. - Konventa për Eliminimin e të gjithë Formave të Diskriminimit ndaj Grave (CEDAW) – nenet 2, 3, 4, 5 dhe 12. - Konventa e KE për Parandalimin dhe Luftimin e Dhunës ndaj Grave dhe Dhunës në Familje (Konventa e Stambollit) – nenet 4 dhe 6. - Deklarata dhe Platforma për Veprim e Pekinit (BDPfA), fusha kritike 3 - Agjenda 2030, Objektivat e Zhvillimit të Qëndrueshëm (SDGs) 2030, SDG 3, target 3.7 dhe 3.8, treguesit 3.7.1 dhe 3.8.1; SDG 5, target 5.6, treguesi 5.6.1 - Plani i Veprimit për Barazinë Gjinore i BE-së 2021 – 2025 (EU GAP III), fushat tematike 2 dhe 3. - Karta Evropiane për Barazi të Grave dhe Burrave në Jetën Lokale, nenet 6, 10, 14, 34 dhe 37. - Ligji Nr. 04/L-125 për Shëndetësi - Udhëzimi Administrativ 04/2020 për Shëndetësi - Plani i veprimit për sëmundjet kronike jo ngjitëse 2021-3-2025, Ministria e Shëndetësisë - Plani i Veprimit për Promovim dhe Edukim Shëndetësor 2024-2026, Ministria e Shëndetësisë
Objektivi specifik:	*4.1. Rritja e qasjes së grave, të rejave, e vajzave në të gjithë diversitetin e tyre, në shërbime cilësore shëndetësore dhe të shëndetit seksual e riprodhues.*

Treguesi	**Vlera bazë (2023/2024)**	**Synimi i vitit të fundit (2026)**	**Rezultati**

4.1.a. Numri i grave, të rejave, vajzave, në të gjithë diversitetin e tyre, me qasje të lehtë dhe të shtuar në kujdesin shëndetësor dhe shërbimet shëndetësore seksuale dhe riprodhuese.	Do përcaktohet	Rritur me 6%	Më shumë informacion mbi të drejtat dhe shëndetin, si dhe shëndetin seksual e riprodhues, veçanërisht tek gratë, të rejat dhe vajzat, në të gjithë diversitetin e tyre.

AKTIVITETET	ZBATIMI		AFATI KOHOR	KOSTO (€)			BURIMI I FINANCIMIT	TREGUESIT	MONITORIMI
	Drejtoria / zyra përgjegjëse	Drejtoritë/ institucionet mbështetëse		2024	2025	2026			
4.1.1. Edukimi shëndetësor dhe promovimi i shërbimeve shëndetësore të komunës, në grupe të ndryshme të grave, burrave, të rejave, të rinjve, vajzave e djemve në komunitet[28], duke theksuar rëndësinë e ofrimit të shërbimeve shëndetësore të ndjeshme e në përputhje me nevojat e ndryshme gjinore.	DSHPS	Institucionet shëndetësore GG OJQ ON	2024 - 2026	9,000 €	9,000 €	9,000 €	DSHPS Donatorë	- 60 takimeve promovuese (20 në vit) - 2,400 persona të informuar (800 në vit), ndarë sipas seksit, moshës, etnisë, statusit, etj. - 6,000 fletëpalosje të shpërndara (2,000 në vit)	KKDNJBGJ
4.1.2. Organizimi (përmes ekipeve mobile) i vizitave të rregullta në familje për nënat lehona dhe fëmijët deri në moshën 3 vjeçare, sidomos në zonat rurale.	DSHPS	Institucionet shëndetësore	2024 - 2026	30,000 €	35,000 €	36,000 €	DSHPS	- 12,000 vizita të organizuara (4,000 në vit) - Numri i lehonave dhe fëmijëve të vizituar, ndarë	KKDNJBGJ

[28] Në bashkëpunim me UNHCR dhe sipas nevojës, këtu do të shihet mundësia e organizimit të një takimi me "persona nën mbrojtje ndërkombëtare" (me status refugjateje/refugjati, të përkohshëm dhe nën mbrojtje plotësuese) dhe me status "pa shtetësi", ose do të mundësohet përfshirja e këtyre personave në takimet e planifikuara.

								sipas seksit, moshës, etnisë, etj	
4.1.3. Ofrimi i shërbimeve shëndetësore (diagnostikuese p.sh. ultrazëri i gjirit për vajzat e reja dhe nënat nën moshën 40 vjeçare, mamografi për gratë mbi moshën 40 vjeçare, shërbimet gjinekologjike dhe obstetrike, Pap testi, etj.) pa pagesë, për vajzat, të rejat dhe gratë.	DSHPS	Institucionet shëndetësore	2024 - 2026	5,000 €	5,000 €	5,000 €	DSHPS	- Numri i shërbimeve të ofruara - Numri i grave, të rejave të diagnostikuara, ndarë sipas moshës, etnisë, statusit, sëmundjes, etj.	KKDNJBGJ
4.1.4. Takime informuese[29] me gratë, të rejat, vajzat dhe burrat, të rinjtë, djemtë, mbi të drejtat e tyre në shërbimet shëndetësore dhe në shërbimet e kujdesit për shëndetin seksual e riprodhues.	DSHPS	Institucionet shëndetësore OJQ ON	2024 - 2026	3,000 €	3,000 €	3,000 €	DSHPS Donatorë	- 36 takime të realizuara (12 në vit) - 1,650 persona të përfshirë (550 në vit), ndarë sipas seksit, moshës, etnisë, statusit, etj.	KKDNJBGJ
4.1.5. Ofrimi i shërbimeve TË INTEGRUARA shëndetësore për gratë mbi moshën 65 vjeçare të cilat janë të prekura nga sëmundjet kronike jo ngjitëse si p.sh.: diabeti, hipertensioni, astma, etj.	DSHPS	QKMF QPS OJQ Dhoma për promovim	2024 - 2026	5,000 €	7,000 €	10,000 €	DSHPS Donatorë	- 900 vizita të realizuara në terren dhe në këshillimore (300 në vit) - 750 persona të përfshirë (250 në	KKDNJBGJ

[29] Në bashkëpunim me UNHCR dhe sipas nevojës, këtu do të shihet mundësia e organizimit të një takimi me "persona nën mbrojtje ndërkombëtare" (me status refugjateje/refugjati, të përkohshëm dhe nën mbrojtje plotësuese) dhe me status "pa shtetësi", ose do të mundësohet përfshirja e këtyre personave në takimet e planifikuara.

		dhe edukim shëndetësor (Këshillimorja) brenda QKMF						vit), ndarë sipas seksit, moshës, etnisë, etj.	
4.1.6. Takime informuese në kuadër të fushatës "Tetori rozë".	DSHPS ZBGJ	QKMF ZBGJ GG OJQ ON	2024 - 2026	1,000 €	1,000 €	1,000 €	DSHPS Donatorë	- 45 aktiviteteve sensibilizuese të zhvilluara (15 në vit).	KKDNJBGJ
4.1.7. Trajnimi i personelit shëndetësor mbi rëndësinë e ofrimit të shërbimeve shëndetësore të përgjegjshme gjinore.	DSHPS	Institucionet shëndetësore OJQ ON	2024 - 2026	2,500 €	2,500 €	3,500 €	DSHPS Donatorët	- 6 trajnime të zhvilluara (2 në vit). - 90 persona të trajnuar (30 në vit), ndarë sipas seksit, moshës, pozitës, zonës ku ofron shërbimin, etj.	KKDNJBGJ
4.1.8. Aktivitete vetëdijesuese mbi faktorët e ndotjes së mjedisit natyror dhe të ndërtuar dhe efektet shëndetësore.	DSHPS Drejtoria për Planifikim, Urbanizëm dhe Mbrojtje të Mjedisit (DPUMM)	ZBGJ Drejtoria e Inspektoratit (DI) OJQ ON	2024 - 2026	500 €	500 €	500 €	DSHPS DPUMM	- 3 takime të realizuara (1 në vit) - 75 persona të informuar (25 në vit), ndarë sipas seksit, moshës, etnisë, statusit, etj.	KKDNJBGJ

Nr. 15-016/01-17202

Lipjan, më 29.03.2024

KUVENDI I KOMUNËS LIPJAN

Kryesuesi i Kuvendit

Daut Azemi